

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EFTERRETNINGER

OM

HORSENS LÆRDE SKOLE

I

SKOLEAARET 1871—72.

UDGIVNE SOM INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AARSPRØVEN OG AFGANGSPRØVERNE

I JUNI OG JULI 1872.

AF

O. Fibiger,

SKOLENS REKTOR.

HORSENS.

FOGHS BOGTRYKKERI.

1872.

STATENS PÆDAGOGISKE STUDIESAMLING

I. Examinier.

1. **Aarsprøven 1871** afholdtes fra 22de Juni til 20de Juli overensstemmende med det i forrige Aars Program meddelte Schema. Efter tilendebragt Prøve opflyttedes af 6te Klasses 9 Disciple 8 i 7de Kl., af 5te stud. Klasses 7 Disciple 6 i 6te Kl., af 4de stud. Klasses 7 Disciple 5 i 5te stud. Kl., af 4de Realkl. 8 Disciple 6 i 5te Realkl., 3die stud. Klasses 5 Disciple opflyttedes samtlige i 4de stud. Kl.; 3die Realkl. 9 Disciple opflyttedes samtlige i 4de Realkl., 2den stud. Klasses 7 Disciple opflyttedes samtlige i 3die stud. Kl., 2den Realkl. 11 Disciple opflyttedes samtlige i 3die Realkl., af 1ste Klasses 11 Disciple opflyttedes 9 i 2den Klasse.

2. **Afgangsprøven for studerende Disciple 1871.** Ifølge Ministeriets Bestemmelse i Skrivelse af 31te Maj f. A. foretoges den skriftlige Prøve her, ligesom ved de øvrige lærde Skoler, den 22de, 23de og 26de Juni. Den mundtlige Prøve, der overværedes af Undervisningsinspektøren, afholdtes i Forbindelse med Skolens Aarsprøve i den i forrige Aars Program angivne Orden.

Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

1. **Udarbejdelse i Modersmaalet I** (bunden Opgave): At angive og fortælle de Begivenheder af den tidligere engelske Historie, ved hvilke Englands Befolkning væsentlig blev forandret.

2. **Udarbejdelse i Modersmaalet II** (fri Opgave): Dædalus og Luftsejladsen.

3. **Oversættelse fra Latin til Dansk:**

E Curtii de rebus gestis Alexandri magni libri noni capite vicesimo tertio et quarto.

(In iis, quæ præcedunt, Curtius narrat, Alexandrum, quum victo Dario in Indiam penetrasset, in oppugnatione oppidi alicuius audacissime pæne solum intra muros irrupisse et ibi graviter vulneratum esse; deinde, cuspide sagittæ e vulnere extracta, etiam tum invalidum non longe ab illo oppido in regione frumento et pecoribus abundanti cum exercitu constitisse, ut et milites et se quiete reficeret.)

Mos erat principibus amicorum et custodibus corporis excubare ante prætorium, quoties adversa regi valetudo incidisset. Hoc tunc quoque more servato, universi cubiculum eius intrant. Rex sollicitus, ne quid novi afferrent, quia simul venerant, percontatus, num hostium repens nuntiaretur adventus. At Craterus, cui mandatum erat, ut amicorum preces ad eum perferret, „Credisne“, inquit, „adventu magis hostium, etiamsi iam in vallo castrorum consisterent, sollicitos nos fore quam cura salutis tuæ, ut nunc est, tibi vilis? Quantalibet vis omnium gentium conspiret in nos: tu nos præstabis invictos. Sed quis deorum hoc Macedoniæ columen diuturnum fore polliceri potest, quum tam avide manifestis periculis offeras corpus, oblitus, tot civium animas trahere te in casum? Quis enim tibi superstes aut optat esse aut potest? Eo pervenimus, imperium secuti tuum, unde nisi te duce nemini ad penates suos iter est. Quodsi adhuc de Persidis regno cum Dario dimicares, nemo mirari posset, tam promptum esse te ad omne discrimen audacter obeundum; nam ubi paria sunt periculum ac præmium, ibi et secundis rebus amplior fructus est et adversis solatium maius; tuo vero capite ignobilem vicum emi, quis ferat? Horret animus cogitatione rei, quam paullo ante vidimus. Obscura pericula et ignobiles pugnas nobis deposcimus; temet ipsum ad ca serva, quæ magnitudinem tuam capiunt!).“ Eadem fere Ptolemæus et similia his ceteri; iamque confusis vocibus flentes eum orabant, ut tandem laudis amori tot victoriis exsatiato modum faceret ac salutis suæ, id est publicæ, parceret.

1) capio rummer o: passer for, svarer til.

(Overskriften og den forudskikkede Bemærkning oversættes).

4. Latinsk Stil:

Da T. Flamininus i Aaret fem hundrede og sex og halvtredsindstyve efter Roms Anlæggelse var bleven valgt til Consul, overdros ham Anførselen i Krigen mod Kong Philip af Macedonien. Da han var gaaet over det adriatiske Hav og i Epirus havde modtaget Hæren af P. Villius, som det foregaaende Aar havde kommanderet den, besluttede han fra Vesten af at trænge ind i Macedonien; men da han ad den eueste Vei, som han kunde benytte, var kommen til et Sted, hvor Floden Aous indesluttedes imellem høje og bratte Bjerge, saa at der kun efterlodes en meget snever Gjennemgang, fandt han dette Pas (fauces) saaledes befæstet af Fjenderne og besat med saa mange Tropper, at han paa ingen Maade kunde bryde igjennem, skjøndt han i fyrgetyve Dage forsøgte Alt. Han havde altsaa maattet vende tilbage med uforrettet Sag, hvis ikke Tilfældet havde bragt ham en uventet Hjælp. Epiroternes Fyrste Charopus førte nemlig en Hyrde til Flamininus, som ved at vogte sine Hjorder havde lært at kjende hele Egnen

meget nøie. Han lovede, at han, hvis Flamininus gav ham Haab om en Belønning, ad skjulte Stier vilde føre en Del af den romerske Hær op over Fjendernes Hoveder til Steder, hvorfra den let kunde angribe dem i Ryggen. Flamininus sendte da en Soldatertribun med et tilstrækkeligt Antal Soldater og overgav ham Hyrden i Lænker, for at han skulde vise Vejen. Først den tredie Dag kom Tribunen med Soldaterne op paa den Bjergaas, som Hyrden førte dem til, og da de derfra havde givet Signal, angreb strax Flamininus Macedonerne forfra, for at de ikke skulde mærke, hvad der foregik paa den anden Side. Da nu de, der havde bestegyet Bjerget, pludselig løb ned og trængte ind paa Macedonerne, bleve disse betagne af Skræk og forlode den Lejr, som de saa længe havde forsvaret.

(Tallene skrives med Bogstaver helt ud).

5. Arithmetisk Opgave:

1. En Mand faar af 27874 Rd. 3 Mk. en aarlig Rente, som er 2005 Rd. 2 Sk.; hvormange pCt. er det?

2. Hvormeget ejer den samme Mand efter 10 Aars Forløb, naar han hvert Aar lægger Renten til Kapitalen og faar den samlede Sum forrentet til samme Rentefod som forhen?

3. Hvor stor skulde Rentefoden have været, naar Kapitalen ved Tillæg af Rente og Rentes Rente skulde have fordoblet sig i 10 Aar?

Der forlanges en kort, men tydelig Redegjørelse for, hvorledes de Ligninger faaes, hvorpaa Beregningen støttes.

6. Geometrisk Opgave: Man skal

1) bevise, at parallelle plane Snit i et Hjørne give ligedannede plane Figurer;

2) angive, hvorledes man bestemmer Forholdet mellem Volumina af de ved Snittene afskaarne Pyramider;

3) Igjennem et tresidet Hjørne, hvis Sider ere 60° , 90° og 120° , lægges et plant Snit, som afskjærer ligestore Kanter af Hjørnet. Man skal beregne Vinklerne i den i Snittet liggende Trekant, enhver for sig uafhængigt af de to andre, og prøve Resultatets Rigtighed.

I Bedømmelsen af Prøverne deltog i Forening med Skolens Lærere Undervisningsinspektøren, Konferentsraad Madvig, i Dansk, Latin (skriftlig og mundtlig), og Historie; Overkrigskommissær Børgesen i Arithmetik og Geometri (skriftlig og mundtlig), samt i Naturlære.

Prøvens Udfald vil sees af omstaaende Liste:

Candidaternes Navne.	Points i de fem Fag, som afsluttes i 6te Kl.	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Latin, skriftlig.
1. J. B. Krarup-Hansen , (opt. i 6. Kl. 1869; 18 Aar gl.)	36	Mg.	Mg.	G. + $\frac{1}{3}$
2. H. E. A. Køster , (opt. i 3. stud. Kl. 1864; 20 Aar gl.)	34	Mg. $\div \frac{1}{3}$	Mg. $\div \frac{1}{3}$	Tg. + $\frac{1}{3}$
3. E. Maar , (opt. i 1. Kl. 1863; 18 $\frac{1}{2}$ Aar gl.)	34	G. + $\frac{1}{3}$	G. + $\frac{1}{3}$	Mg. $\div \frac{1}{3}$
4. O. Høegh-Guldberg , (opt. i 3. stud. Kl. 1865; 18 Aar gl.)	36	Mg.	Mg. $\div \frac{1}{3}$	Mg. $\div \frac{1}{3}$

3. **Realafgangsprøven af lavere Grad i 1871** afholdtes d. 8de og 10de Juli (skriftlig) samt 27de Juni, 11te, 13de, 15de, 17de og 19de Juli (mundtlig).

Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

1. **Udarbejdelse i Modersmaalet I:** Muhamed.
2. **Udarbejdelse i Modersmaalet II:** Skildring af Livet i en Søstad.
3. **Regneopgave I:** En Mand har 2 Stykker Klæde. Det ene er 549 Metrer og har kostet 549.19 $\frac{1}{2}$ Francs. Det andet er 728 Yards og har kostet 728.1 $\frac{1}{4}$ Pd. Sterling. Det første er 1 $\frac{1}{4}$ Metrer bredt, det andet 1 $\frac{1}{2}$ Yards.

Hvad har dette Klæde kostet i danske Penge, og hvor mange Kvadratalen er det, naar man har 1 Frank = 2 Mk. 2,2 Sk., 1 Pd. Sterling = 8 Rd. 81 Sk., 1 Metre = 3,1862 Fod og 1 Yard = 1,455 Alen?

Med hvormange pCt. skal Prisen paa en Kvadratalen af det billigste Stykke forøges for at give Prisen paa en Kvadratalen af det andet Stykke?

Afgangsexamen 1871.

Latin, mundkund.	Græsk.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturalære.	Hoved- charakter.	Points.	Hebraisk.
$\frac{1}{3}$	Mg. $+\frac{1}{6}$	Mg. $+\frac{1}{3}$	Ug.	Mg. $+\frac{1}{3}$	Ug. $\div\frac{1}{3}$	Første Charakter.	76	"
$\frac{1}{2}$	G. $\div\frac{1}{6}$	G.	Mg. $\div\frac{1}{6}$	Mdl. $+\frac{1}{2}$	G.	Anden Charakter.	47	"
$\frac{1}{6}$	Mg. $\div\frac{1}{6}$	Mg. $\div\frac{1}{3}$	G. $+\frac{1}{2}$	G. $+\frac{1}{3}$	Mg.	Første Charakter.	66	Mg.
$\frac{1}{6}$	G. $+\frac{1}{3}$	Mg.	G. $+\frac{1}{6}$	Tg. $+\frac{1}{2}$	Mg. $+\frac{1}{3}$	Første Charakter.	64	"

4. **Regneopgave II:** Tre Personer, A, B og C, modtage 6516 Rd. til Deling efter Forholdet 1:3:5, og hver af dem sætter de Penge, han saaledes faar, paa Rente og Rentes Rente.

Hvad ejer A efter 10 Aars Forløb, naar han har faaet 4 pCt. aarlig Rente?

Hvormange pCt. aarlig faar B, naar han efter 5 Aars Forløb ejer 3620 Rd.?

Hvormange Aar maa C lade sin Formue staa til 10 pCt. aarlig Rente for at blive Ejer af 6516 Rd.?

I Censuren deltog foruden Skolens Lærerpersonele: Pastor Momme i Udarbejdelse i Modersmaalet og Tydsk, Pastor Herskind (som Examinator) og Pastor Hansen i Dansk, Kand. Søltoft i Mathematik, Overlærer Loft i Geographi og Historie, Kancelliraad Helms i Naturhistorie.

Prøvens Udfald vil sees af omstaaende Liste:

Disciplenes Navne.										Prøvens Udfald.		
1. O. P. Sveistrup, (opt. i 2. Kl. 1865; 17 ³ / ₄ Aar gl.)	Dansk.	Mg.	Mg.	G.	Ug.	G.	G.	Mg.	Ug.	Mg.	59	<i>Restaaet.</i>
	Dansk Stil.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	59	
	Historie.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	
	Geographi.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	
	Arithmetik.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	
2. Fr. Breckling, (opt. i 4. Realkl. 1869; 17 ³ / ₄ Aar gl.)	Dansk.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	G.	G.	Mg.	Ug.	Mg.	59	<i>Restaaet.</i>
	Dansk Stil.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	59	
	Historie.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	
	Geographi.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	
	Arithmetik.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	
3. T. Soele, (opt. i 1. Kl. 1866; 14 ³ / ₄ Aar gl.)	Dansk.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	<i>Restaaet.</i>
	Dansk Stil.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	59	
	Historie.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	
	Geographi.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	
	Arithmetik.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	
4. J. Breckling, (opt. i 4. Realkl. 1869; 15 ¹ / ₂ Aar gl.)	Dansk.	G.	G.	Mg.	Tg.	Mg.	Mg.	G.	G.	Mg.	49	<i>Restaaet.</i>
	Dansk Stil.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	49	
	Historie.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	49	
	Geographi.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	49	
	Arithmetik.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	49	
5. T. Krohn, (opt. i 1. Kl. 1864; 17 Aar gl.)	Dansk.	G.	G.	Mdl.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	39	<i>Restaaet.</i>
	Dansk Stil.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	39	
	Historie.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	39	
	Geographi.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	39	
	Arithmetik.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	39	

4. Halvaarsprøven afholdtes umiddelbart før Juleferien. Den skriftlige Del af denne Prøve bestod i i dansk og latinsk Stil, latinsk Version og matematiske Udarbejdelser for 7de Kl. og 6te Kl.; dansk og latinsk Stil for 5te stud. Kl.; dansk og engelsk Stil samt matematiske Opgaver for 5te Realkl.; dansk og latinsk Stil samt matematiske Opgaver for 4de stud. Kl.; dansk

Stil og matematiske Opgaver for 4de Realkl.; dansk og latinsk Stil samt Regning for 3die stud. Kl.; dansk Stil og Regning for 3die Realkl.; dansk Stil og Regning for 2den og 1ste Kl. Gjenstandene for den mundtlige Prøve, ved hvilken Rektor ene var Censor, vare: i 7de Kl. Latin, Græsk og Historie; i 6te Kl. Latin, Græsk, Tydsk og Historie; i 5te stud. Kl. Latin, Græsk og Historie; i 5te Realkl. Fransk og Historie; i 4de stud. Kl. Latin, Tydsk og Geographi; i 4de Realkl. Tydsk og Geographi; i 3die stud. Kl. Latin og Tydsk; i 3die Realkl. Tydsk; i 2den Kl. Dansk og Geographi; i 1ste Kl. Dansk.

II. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Aars Beretning var Discipeltallet 95. Af disse bleve foruden de fornævnte 4 studerende Disciple og 5 Realdisciple, der efter bestaaet Afgangsprøve overgik henholdsvis til Universitetet og til andre Livsstillinger, endnu 8 andre udmeldte af Skolen dels før det nye Skoleaars Begyndelse, dels i Løbet af samme, nemlig: H. F. J. E. Høyer af 7de Kl., S. T. Levinsen af 3die stud. Kl., A. Therkelsen af 7de Kl., A. Kjærgaard af 4de Realkl., J. C. Hansen og P. Krohn af 3die Realkl., H. J. Bang af 6te Kl. og F. G. W. Bang af 2den Kl. Derimod ere 15 nye optagne, saa at Skolen, hvis største Discipeltal iaar har været 99, for Tiden tæller 93 Disciple (54 indenbyes og 39 udenbyes), der efter Censuren for Maj Maa-ned ere ordnede i de forskjellige Klasser saaledes som

efterstaaende Liste udviser. Ved de nyoptagne er Fædrenes Stilling og Opholdssted angivet i Parenthes.

VII Klasse.

1. L. O. Faber. 2. L. F. Schmidt. 3. J. Schou. 4. H. P. H. Hansen. 5. N. P. Schouenborg. 6. G. P. B. Wittrup. 7. T. Schou. 8. F. B. Petersen. 9. J. H. C. Bast. 10. C. C. Müller. 11. A. S. S. Steenberg. 12. P. D. J. Müller. 13. F. Nix. 14. A. H. M. Anchersen.

VI Klasse.

1. J. F. Schjøtt. 2. J. A. Nielsen. 3. C. J. Ø. Mørch. 4. H. Nielsen. 5. J. J. T. G. Lebech. 6. B. Nathansen.

V stud. Klasse.

1. V. Dybdal. 2. N. G. Lind (Gaardmand L. i S.-Bjert ved Kolding). 3. E. S. V. Klingemann. 4. O. Sparre. 5. P. E. Hansen. 6. P. F. C. Scholten. 7. A. C. Lilienskjold.

V Realklasse.

1. N. F. S. Loft. 2. F. R. V. Lotz. 3. L. J. M. Fahnøe. 4. C. C. Thomsen. 5. A. Matzen. 6. J. N. Meyer. 7. F. R. A. Franck. 8. J. T. Richter. 9. J. C. Monberg. 10. H. T. Fussing.

IV stud. Klasse.

1. J. F. L. Klingemann. 2. M. Andersen (Gaardmand Andersen True i Holme ved Ebeltoft). 3. C. J. A. Nielsen. 4. A. H. Faber. 5. A. E. Mazanti. 6. C. M. M. Ussing. 7. A. Helms. 8. P. Krog-Meyer. 9. C. Christiansen.

IV Realklasse.

1. J. P. Sørensen. 2. W. C. Crome. 3. C. H. F. Schmidt. 4. C. L. T. Strange. 5. H. C. Gad. 6. H. V. C. G. Thomsen. 7. L. P. Abildgaard. 8. A. A. C. Nors. 9. R. A. M. B. Rasmussen.

III stud. Klasse.

1. L. Momme. 2. H. C. N. Gjørtz (Kroejer G. i Sønderdal, Klovborg Sogn). 3. A. C. T. Erichsen. 4. G. G. Krog-Meyer. 5. C. J. M. Hansen. 6. A. Gad. 7. J. J. Laurberg.

III Realklasse.

1. O. J. Wang. 2. M. C. G. Pagel. 3. H. V. C. G. sloff. 4. O. T. Sønderby. 5. K. E. Ohlsen. 6. C. T. Klintrup. 7. A. M. R. Schmidt. 8. A. E. M. Thomsen. 9. F. L. C. Kjær.

II Klasse.

1. F. C. Frederiksen. 2. G. V. T. Klingemann. 3. V. F. B. Eggertsen. 4. J. E. von Essen (afd. Kjøbmand v. E. i Horsens). 5. N. J. Cohn. 6. C. C. Krarup (Proprietair K. til Marie-
lund ved Skanderborg). 7. P. R. Lotz. 8. J. F. Nors. 9. L. F. C. Hoffmann. 10. J. A. L. O. Wolff. 11. E. J. Holst (Møller H. Bredvad Mølle ved Horsens).

I Klasse.

1. C. V. Fischer (Fabrikant F. i Horsens). 2. K. S. Bøggild (Overlærer B. i Horsens). 3. J. M. Kjær (Kjøbmand K. i Horsens). 4. J. Z. Cohn (Bagermester C. i Horsens). 5. R. V. Heide (Tegl-

værksforpagter H. paa Bygholm). 6. M. I. Levy. 7. F. H. Ankjær (Farver A. i Horsens). 8. C. A. H. Schaarup (Kjøbmand S. i Chicago). 9. H. Dessau (afd. Mægler D. i Horsens). 10. J. B. Jørgensen. 11. J. J. E. Helms (Kancelliraad, Apotheker H. i Horsens).

III. Lærerpersonalet.

Under 17de Juli 1871 blev Adjunkt ved Metropolitanskolen, Overlærer O. Fibiger, allernaadigst beskikket til Rektor ved Horsens lærde Skole fra 23de s. M. at regne.

IV. Undervisningen.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa de forskellige Lærefag vil sees af efterstaaende Tabel, paa hvilken A og B ved VII Klasse betegner henholdsvis ældste og yngste Afdeling, S og R ved III—V Klasse studerende og Realdisciple, F overalt de Timer, i hvilke begge Afdelinger af samme Klasse ere forenede, * de Timer, i hvilke forskellige Klasser eller Afdelinger af saadanne have fælleds Undervisning. I Beregningen af Summen af de ugentlige Timer ere VII Klasses Fællestimer regnede dobbelt.

Fagene.	I.	II.	III.		IV.		V.		VI.	VII.		Sum- ma.
			S. F. R.		S. F. R.		S. F. R.			A. F. B.		
Dansk . . .	6	5	3	1	2	1*	2	1*	2	2		27
Tydsks . . .	5	4	2		2	2	2	2	2	"		21
Fransk . . .	"	4	3		3		2		4	2		20
Engelsk . .	"	"		3		2		2	"	(2) 2 (2)†		11
Latin	"	"	6		8		7		9	10		50
Græsk	"	"	"		"		5		5	6		22
Hebraisk . .	"	"	"		"		"		"	2 2		4
Religion . .	2	2	2		2		2		2	1		14
Historie . .	4	4	2	2*	2	2*	3	3	3	3		29
Geographi .	3	2	2		2		1	2	2	"		16
Ar. og Geom.	"	"	"		6		4	4	3	4	4	25
Regning . .	4	4	5		"		"		"	"		13
Geom. Tegn.	"	"	1		"		"		"	"		1
Naturlære .	"	"	"		"		"		"	3 3		6
Naturhist. .	2	2	2		2		2	1	2	"		13
Skrivning .	4*	3*	2		1	1*		1*	"	"		12
Tegning . .	"	"		2		2*		2*	"	"		6
Sang	2	2	2		2		2		2	2		16
Gymnastik .	4	4	4		4		4		2	2		26
Ialt	36	36	36	36	36	36	36	36	38	39	39	

Undervisningens Fordeling mellem Lærerne har været følgende:

1. Rektor: Latin og Græsk i VII Klasse, Tydsks i V stud. og V Realklasse 20 Tim.
2. Overlærer Ekerøth: Mathematik i VI og VII Kl., Naturlære i VII Kl., Naturhistorie i III—VI Kl. 26 —

† VII Klasses Deling i Engelsk har kun fundet Sted i de 3 første Maaneder af Skoleaaret.

3. Overlærer Thornam: Latin i IV og V Kl., Græsk i VI Kl., Engelsk i III—V Realkl. samt i VII Kl.	29	Tim.
4. Overlærer Bøggild: Latin i III og VI Kl., Græsk i V Kl., Dansk i I, VI og VII Kl.	30	—
5. Adjunkt Schmidt: Matematik i IV og V Kl., Regning i I—III Kl., geom. Tegn. i III Kl.	28	—
6. Adjunkt Jørgensen: Historie i III—V stud., VI og VII Kl., Geographi i I—VI Kl., Naturhistorie i I og II Kl.	31	—
7. Adjunkt Bruun: Religion i samtlige Klas- ser, Tydsk i II, III, IV og VI Kl.	25	—
8. Adjunkt Müller: Dansk i II til V Kl., Historie i I og II Kl., Hebraisk i VII Kl., Skrivning i I til V Kl.	34	—
9. Adjunkt Lüth: Fransk i II til VII Kl., Tydsk i I Kl., Historie i III—V Realkl.	28	—
10. Timelærer Nielsen: Tegning i III til V Realkl.	4	—
11. Musiklærer Faaborg: Sang i hele Skolen	6	—
12. Toldassistent Atterup og Adjunkt Mül- ler: Gymnastik i hele Skolen	10	—

Med Hensyn til de ved Undervisningen benyttede Lærebøger har ingen Forandring fundet Sted.

Følgende Pensa ere i Aarets Løb gennemgaaede i de forskjellige Fag og Klasser:

Dansk.

I Kl. (Bøggild.) Matzens Læsebog (2den Del S. 86—133, 148—187, 3die Del S. 81—124 med For-

bigaaelse af de fleste Digte) er benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse. Af samme Bog ere 16 Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære til § 47 (Sætningslæren). 3 Stile ere skrevne om Ugen (ialt 106) og have bestaaet i Diktat, Oversættelse fra Tydsk og Gjengivelse af en Fortælling. — II Kl. (Müller.) Matzens Læsebog (2den Del S. 205—236, 3die Del S. 46—160) er benyttet paa samme Maade som i foregaaende Klasse. Af Chr. Winthers „Digte for Børn til Skolebrug“, 1ste Samling, ere 8 Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære er læst og repeteret. 2 Stile ere skrevne om Ugen (ialt 70) og have afvexlende bestaaet i Diktat, Gjengivelse af en Fortælling og Oversættelse fra Tydsk. — III Kl. (Müller.) Matzens Læsebog (3die Del S. 123—174, 286—324) er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Chr. Winthers „Digte for Børn til Skolebrug“, 1ste Samling, ere 8 Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære er repeteret indtil Ordstillingen. 1 Stil ugentlig (ialt 32) af fortællende og beskrivende Indhold. Desuden have Realdisciplene af denne Klasse i een ugentlig Time benyttet samme Læsebog (3die Del S. 334—371, 46—63) til Oplæsning og Analyse samt repeteret Bojesens Sproglære. — IV Kl. (Müller.) Hammerichs „Danske og norske Læsestykker“ er benyttet til Oplæsning og Analyse. Den nordiske Mythologi er gennemgaaet efter Dorphs Omrids. 10 Digte ere lærte udenad. 31 Stile. — V Kl. (Müller.) Hammerichs „Danske og norske Læsestykker“ samt udvalgte Stykker af Holberg og enkelte andre Forfattere ere benyttede til Oplæsning og Samtale. I een ugentlig Time ere Disciplene øvede i

Recitation af selvvalgte, udenadlærte Digte. 29 Stile. Realdisciplene af denne og foregaaende Klasse have desuden i een ugentlig Fællestime benyttet Hammerichs „Danske og norske Læsestykker“ til Oplæsning og Analyse samt særlig skrevet 17 Stile. — VI Kl. (Bøggild.) Den danske Literaturs Historie indtil Christian VII's Tid er gennemgaaet efter Thortsens Haandbog. Til Læsning er benyttet udvalgte Stykker af Holberg, Wessel, Oehlenschlaeger, J. L. Heiberg, St. Steensen Blicher, P. Møller, Hostrup og Ploug; tillige er der meddelt forskjellige Prøver af den ældre Literatur. 19 Stile. Enkelte Disciple have forsøgt sig i at holde mundtlige Foredrag. — VII Kl. (Bøggild.) Med Benyttelse af Thortsens Haandbog, ved Siden af hvilken dog saavel N. M. Petersens Literaturhistorie samt for den nyeste Tids Vedkommende andre Hjælpemidler have været brugte, er den danske Literaturs Historie fra 1750 til Nutiden bleven gennemgaaet og oplyst ved Læsning af forskjellige Forfatteres Skrifter. Af og til mundtlige Foredrag af Disciplene. Siden Jul ere to maanedlige Timer anvendte til Øvelse i at læse og forstaa Svensk, hvortil Hammerichs „Svenske Læsestykker“ have været benyttede. 17 skriftlige Udarbeidelser.

Tydk.

I Kl. (Lüth.) Banks Læsebog, 1ste Del S. 14—53, 68—91, 102—126 og 128—136. Af Bruuns Grammatik er læst det Vigtigste af Formlæren. 38 Stile, dels grammatikalske Øvelser, dels Diktat af et iforveien gennemgaaet Stykke. — II Kl. (Bruun.) Banks

Læsebog, 1ste Del S. 193—201, 238—270 og 279—312. En Time om Ugen er anvendt til Retroversion, paa hvilken Maade omtrent 9 Sider af Læsebogen ere gennemgaaede. Af Bruuns Grammatik er Formlæren læst noget udførligere end i 1ste Klasse. 35 Stile af samme Art som i den foregaaende Klasse. — III Kl. (Bruun). Hjorts Læsebog, S. 21—73; af Banks Læsebog, 1ste Del, 28 Smaadigte (S. 1—13). Af Bruuns Grammatik er læst Formlæren og enkelte Regler af Syntaxen. Til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk er benyttet Povelsens tydske Læsebog for Begyndere S. 2—17; efter samme Bog er der skrevet 14 korte Stile. — IV Kl. (Bruun). Hjorts Læsebog S. 315—353; af Jürs's og Rungs „Deutsche Dichter“ de med Stjerne betegnede Stykker indtil Romantikerne (ialt 21 Nummere), hvorved der er blevet meddelt korte literaturhistoriske Oplysninger. Af Bruuns Grammatik er læst Formlæren og det Vigtigste af Syntaxen; nogle korte lexikalske Bemærkninger om Præpositioner, Adverbier og Conjunctioner ere læste efter Manuskript. Povelsens tydske Læsebog (S. 19—39) har været benyttet til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk. 16 Stile. Realdisciplene have desuden af Hjorts Læsebog læst S. 155—186, 235—261 og 291—302. — V stud. Kl. (Rektor). Hjorts Læsebog S. 186—195, 134—145, 173—186 og 235—290. Jürs's og Rungs „Deutsche Dichter“ S. 10—48. Af Bruuns Grammatik er læst § 15—29 og § 48—118. Af og til er en Stil skreven paa Skolen. — V Realkl. (Rektor). Hjorts Læsebog S. 193—235; Jürs's og Rungs „Deutsche Dichter“ S. 68, 77, 98—105, 107—111, 133—144 og 187—

189. Af Bruuns Grammatik er læst § 15—87. Noget hyppigere end i den studerende Afdeling er en Stil skreven paa Skolen. I Maanedslæsning og Repetition af det i forrige Klasse Læste omtrent 100 Sider. — VI Kl. (Bruun). Hjorts Læsebog, 5te Udgave, 3die Cursus S. 47—187; af Jürs's og Rungs „Deutsche Dichter“ ere alle de Digte læste, som ikke have været læste i 4de og 5te Klasse. Desuden have Disciplene engang imellem opgivet et paa egen Haand læst Stykke af en eller anden tydsk Forfatter. Bruuns Grammatik og Orddannelseslære med Forbigaaelse af det mindre Vigtige. Nogle korte lexikalske Bemærkninger om Præpositioner, Adverbier og Conjunktioner ere repeterede. En kort Oversigt over de mere bekendte tydske Digtere og deres vigtigste Værker er læst efter Manuskript. Der er skrevet 12 Stile, og til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk har der af Povelens Læsebog været benyttet S. 85—104 og S. 29—61.

Fransk.

II Kl. (Lüth). Efter Pios Læsebog i Fransk for Begyndere S. 1—31. Efter samme Bogs Anmærkninger er gennemgaaet: Artiklerne, Adjektivernes og Adverbiernes Komparation, det Vigtigste af Kjøns- og Talbøjningen, Pronominerne, Talordene, Hjelpeverberne og den regelmæssige Konjugation. Af Samlingen af almindelige franske Ord bag i Bogen ere de første 7 Stykkers Gloser lærte udenad. De danske Stykker i Bogen ere gennemgaaede dels mundtlig, dels i Stile, af hvilke ere skrevne 17. — III Kl. (Lüth). Borrings Læsebog for Begyndere S. 1—61. De første 13 Sider Glo-

ser ere lærte udenad. Efter Pios Grammatik ere de regelmæssige Former lærte samt de almindeligste af de uregelmæssige. 24 Stile, dels Oversættelse efter Borrings Stiløvelser, hvoraf de lige Nummere til Nr. 42 (inkl.) ere skrevne, dels Bøjning af regelmæssige Verber. — IV Kl. (Lüth). Borrings Læsebog for Begyndere S. 103—158. Desuden nogle af Fablerne oversatte ex tempore. Af Pios Grammatik er Formlæren læst og repeteret, saaledes at største Delen af det i forrige Klasse Forbigaaede er medtaget. 18 Stile, der have bestaaet i Oversættelse af de ulige Nummere 47—57 (inkl.) i første Afdeling af Borrings Stiløvelser samt de ulige 1—9 (inkl.) i anden Afdeling. — V Kl. (Lüth). Borrings *Album littéraire* S. 160—76, 193—218, 234—60 og 365—70. Efter Pios Grammatik er Formlæren repeteret og af Syntaxen læst § 1—30, 61—83 og 94—97. 10 Stile efter Pios Stiløvelser. — VI Kl. (Lüth). Sick's franske Læsebog, 3die Afdeling S. 1—24, 64—72, 117—171, 209—247, 279—85 og 291—298. En Time om Ugen er anvendt dels til Oversættelse fra Bladet efter Lassens Extemporallæsning, dels til Extemporalstile; af og til have Disciplene gjen-givet et og andet, især historisk, Stof paa Fransk. Borrings Ugeblad „*L'ami de la famille*“ og Guizot's „*Histoire de France*“ have cirkuleret imellem Disciplene, som hver 14de Dag ere blevne examinerede i det paa egen Haand Læste. Af Pios Grammatik er Formlæren repeteret og Syntaxen læst med Forbigaaelse af det mindre Vigtige. 18 Stile, de fleste Oversættelser efter Borrings Stiløvelser, 3die Afdeling; enkelte have været frie Udarbejdelser. Under Læsningen er Sick's

Memento benyttet til Henvisning. — VII Kl. (Lüth). Corneille's *le Cid* og Scribe og Legouvé's *Les contes de la reine de Navarre*. Af Molières Komedier ere en Del forelæste med indledende Bemærkninger, ligeledes Beaumarchais' *Le Barbier de Séville* og *le Mariage de Figaro*. Der er givet en Udsigt over det franske Sprogs Historie efter Brachet's *Grammaire historique* samt over Literaturens Historie fra de ældste Tider til Ludvig XIV's Tid med Demogeot's Literaturhistorie som Grundlag og meddelt Prøver af de vigtigste Forfattere. Af og til Extemporalstile.

Engelsk.

III Realkl. (Thornam). Repps *English stories* S. 45—75, 89—105. Formlæren efter Mariboës Grammatik. Af Listovs Elementarbog ere Stykkerne 16—29 gennemgaaede dels mundtlig dels i Stile. 38 Stile. — IV Realkl. (Thornam). Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling S. 1—85. 27 Stile. — V Realkl. (Thornam). W. Irving *Sketchbook* S. 18—43, 98—104, 144—159 og 275—292. 22 Stile. — VII Kl. B. (Thornam). W. Irving's *Sketchbook* S. 1—10, 18—25, 144—159 og 172—184. Af Sheridan's *School for Scandal* 2 Acter. Mariboës Grammatik. — VII Kl. A. (Thornam). W. Irving's *Sketchbook* S. 185—226, 243—262 og 275—280.

Latin.

III Kl. (Bøggild). Af Borgens Læsebog ere de danske Stykker Nr. 32—52 (med Forbigaaelse af Nr. 35) gennemgaaede; af 5te Afsnit. er læst Fablerne

30—60, af 6te Afsnit de første 53 Smaafortællinger. Af Cornelius Nepos: Miltiades og Themistocles. Af Madvigs Sproglære det Vigtigste af Formlæren samt det for denne Klasse bestemte Udvalg af Syntaxens Regler indtil 2det Afsnits 6te Kap. (Infinitiv.) 60 Stile, 6 Versioner. Jevnlig Øvelse i mundtlig Oversættelse fra Dansk til Latin. — IV Kl. (Thornam). Af Cornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias, Cimon, Lysander og Alcibiades; af Cæsars Gallerkrig 1ste Bog. Af Madvigs Sproglære Formlæren og de vigtigste Regler af Ordføjningslæren. Øvelse i mundtlig Oversættelse fra Dansk til Latin efter Ingerslevs Materialier. 67 Stile, 10 Versioner. — V Kl. (Thornam). Sallustius Catilina, Livius 8de Bog; af Ovidius Phaeton. Madvigs Sproglære. Øvelse i mundtlig Oversættelse fra Dansk til Latin efter Ingerslevs Materialier. 68 Stile, 10 Versioner. — VI Kl. (Bøggild). Livius 22de Bog; Cicero Talerne for det Maniliske Lovforslag, for Ligarius og for Kong Deiotarus; Virgilius Æneiden, 2den Bog. Madvigs Syntax. Hver Maaned ere 2 Timer blevne anvendte til mundtlig Stil og 2 til kursorisk Læsning af 6te Bog af Caesars Gallerkrig. 53 Stile, 7 Versioner. — VII Kl. (Rektor). Sallustius Catilina og Jugurtha; Cicero Cato major; Horatius Oder 2den Bog, samt Udvalg af 3die og 4de Bog (III, 8, 13, 16, 17, 21; IV, 2, 3, 7, 11); af Madvigs „carmina selecta“ Stykkerne af Tibullus og Ovidius. Desuden har det ældre Hold repeteret: Ciceros Taler pro Roscio Amerino, pro lege Manilia, pro Ligario og pro rege Deiotaro; de officiis 3die Bog; Seneca de ira 1ste Bog; Livius 5te

og 6te Bog; Virgilius Æneidens 1ste og 4de Bog; Horatius Oder 1ste Bog og 2den Bog af Brevene (med Ars poetica). 38 Stile, 10 Versioner, desuden er maa-
nedlig anvendt 1 (undertiden 2 Timer) til mundtlig
Oversættelse fra Dansk til Latin. Af Antikviteter og
Literaturhistorie er medtaget det, som Forfatterlæsning-
en gav Anledning til, saaledes at Leiligheden be-
nyttedes til at give korte, mundtlige Oversigter over
det politiske og literaire Livs Udvikling hos de to
Oldtidsnationer.

Græsk.

V Kl. (Bøggild). Xenophon Anabasis, 1ste
Bog samt af 2den Bog de 2 første Kap.; 2den Bog af
Homerus Odyssee. Tregders Formlære indtil Ord-
dannelseslæren. Madvigs Ordføjningslære benyttet til
Henvisning. Af Tregders Mythologi de 3 første Ka-
pitler. — VI Kl. (Thornam). Herodotus 3die Bog;
Homerus Iiadens 3die og 4de Bog. Tregders Form-
lære. Tregders Mythologi, 4de Kapitel. — VII Kl.
(Rektor). Plato Apologia Socratis; Herodotus 1ste
Bog; Bergs Udvalg af Thukydidens S. 1—23; Home-
rus Il. 21de og 22de Bog. Desuden har det ældre Hold
repeteret: Xenophon Memorabilia 1ste Bog; Plato
Krito; Isokrates Areopagitikos; Herodotus 9de Bog;
Homerus Il. 1ste, 2den og 3die Bog; Tregders An-
thologi S. 1—18 (de homeriske Hymner og de 10 første
Idyller). Antikviteter og Literaturhistorie som i Latin.

Hebraisk.

VII Kl. B. (Müller). De 11 første Kapitler af

Genesis. Formlæren efter Whitte. — VII Kl. A. (Müller). Genesis. Whittes Sproglære.

Religion.

I Kl. (Bruun). Af Luthers Katechismus er læst de ti Bud, Troen, Fadervor og Sakramenterne. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det gamle Testament. Enkelte Psalmer ere forklarede og lærte. — II Kl. (Bruun). Af Balslevs Forklaring er læst § 1—44 (indtil Læren om Synden). Hele Balslevs Bibelhistorie indtil Kirkens Historie. Nogle faa Psalmer ere forklarede og lærte. — III Kl. (Bruun). Balslevs Forklaring § 45—76 (fra Synden indtil Christi Gjerning). Efter Assens's Bibelhistorie det jødiske Folks Historie fra Saul indtil Enden. Nogle faa Psalmer ere forklarede og lærte. — IV Kl. (Bruun). Balslevs Forklaring § 77—105 (fra Christi Gjerning til Daabens Sakrament). Efter Assens's Bibelhistorie den evangeliske Historie. — V stud. Kl. (Bruun). Balslevs Forklaring § 106—115 (Sakramenterne); af det Foregaaende er repeteret § 1—65. Efter Assens's Bibelhistorie: Apostlenes Gjerninger og Udsigten over det gamle og nye Testaments Skrifter, samt Répetition af Jødefolkets Historie fra Exilet til Slutningen. — V Realkl. (Bruun). Balslevs Forklaring § 106—115 (Sakramenterne); af det Foregaaende er repeteret fra § 1 til § 65. — VI Kl. (Bruun). Repetition af den kristelige Troes- og Sædelære efter Balslevs Forklaring; af den jødiske og evangeliske Historie Apostlenes Gjerninger, Udsigten over det gamle og nye Testaments Skrifter efter Assens's Bibelhistorie. — VII Kl.

(Bruun). Matthæi Evangelium er læst i Grundsproget med den til Forstaaelsen deraf nødvendige Kommentar. Af ældste Afdeling, der tidligere har læst Marci Evangelium og Brevet til Philippenserne, er dog kun af Matthæi Evangelium læst til Kapitel 21.

Historie.

I Kl. (Müller). Oldtidens og Middelalderens Historie efter Kofods fragmentariske Lærebog. — II Kl. (Müller). Den nyere Tids Historie efter samme Lærebog. — III stud. Kl. (Jørgensen). Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog. — IV stud. Kl. (Jørgensen). Den nyere Historie efter Blochs Lærebog. — III og IV Realkl. (Lüth). Danmarks Historie efter Thrige. — V stud. Kl. (Jørgensen). Den nyeste Historie efter Blochs Lærebog og Nordens Historie fra Kalmarunionen efter Thrige. — V Realkl. (Lüth). Verdenshistorien repeteret efter Kofods fragmentariske Lærebog. Danmarks Historie efter Thrige. — VI Kl. (Jørgensen). Oldtidens Historie efter Thrige (det Geographiske efter Königsfeldt). — VII Kl. (Jørgensen). Oldtidens, den nyere og nyeste Tids Historie efter Thrige og Bloch. Det ældre Hold Disciple har desuden repeteret Middelalderens Historie.

Geographi.

I Kl. (Jørgensen). Europa efter Thriges mindre Lærebog. — II Kl. (Jørgensen). De øvrige Verdensdele efter samme Lærebog. — III Kl. (Jørgensen). Den første Halvdel af Europa (indtil Schweiz)

efter Thriges større Lærebog. — IV Kl. (Jørgensen). Den anden Halvdel af Europa (fra Schweiz) efter samme Lærebog. — V Kl. (Jørgensen). De øvrige Verdensdele efter samme Lærebog. — VI Kl. (Jørgensen). Repetition af hele Geographien.

Regning og Matematik.

I Kl. (Schmidt). Regning med hele Tal efter Schmidts Exempelsamling og Mundts Regnebog. — II Kl. (Schmidt). Brækregning efter samme Bøger. — III Kl. (Schmidt). Mundts Regnebog S. 60—101 og 149—159. En Time om Ugen er desuden anvendt til geometriske Tegneøvelser. — IV Kl. (Schmidt). Mundts Geometri S. 1—71. Arithmetik efter Schmidts Afhandling i Programmet for ifjor med Øvelser efter Berg. — V Kl. (Schmidt). Bergs Arithmetik S. 20—139. Mundts Geometri S. 40—88. Realdisciplene have læst det lovbefalede Pensum i Arithmetik og Geometri. — VI Kl. (Ekerøth). Bergs Arithmetik S. 147—246 med Undtagelse af Kjædebræk; talrige Øvelser. Mundts Plangeometri (5te Udg.) S. 83—116 med Forbigaaelse af Adskilligt; Øvelser i Beregning og Konstruktion. — VII Kl. B. (Ekerøth). Af Bergs Arithmetik: Rækker, Logarithmer og Rentesregning; Øvelser henhørende til det hele arithmetiske Pensum. Ramus's Plantrigonometri. Talrige Øvelser. — VII Kl. A. (Ekerøth). Mundts Stereometri. Repetition af det hele matematiske Pensum. Praktiske Øvelser paa samme Omraade.

Naturlære.

VII Kl. B. (Ekerøth). Ligevægtslæren efter

Ørsted. Den kemiske Physik indtil Varmelæren efter Müller. — VII Kl. A. (Ekeroth). Bevægelseslæren efter Ørsted. Den kemiske Physik fra Varmelæren til Enden — med Forbigaaelse af Et og Andet — efter Müller. Mundts Grundtræk af Astronomien. Det hele Pensum repeteret.

Naturhistorie.

I Kl. (Jørgensen). Pattedyr og Fugle efter Strøms Læsebog. — II Kl. (Jørgensen). Menneskets Benbygning, Pattedyr og Fugle efter Lützens Begyndelsesgrunde i Dyrerigets Naturhistorie (Lærebog i Zoologien Nr. 2). — III Kl. (Ekeroth). Krybdyr og Fiske efter samme Lærebog, samt Repetition af Pattedyr og Indledningen til Fuglene, idet Omløb, Fordøjelse o. s. v. er medtaget. — IV Kl. (Ekeroth). Botaniken efter Vaupells Lærebog indtil de enkimbladede Planter. — V Kl. (Ekeroth). De hvirvelløse Dyr efter Lütken; Botaniken fra de enkimbladede Planter ud til Enden efter Vaupell. Realdisciplinene have desuden repeteret Hvirveldyrene og det forhen læste af Botaniken. — VI Kl. (Ekeroth). Repetition af Zoologien og Botaniken.

Skrivning.

(Müller). I de 4 nederste Klasser og 5te Realklasse ere Disciplene øvede i Skjønsskrivning efter Kiilsgaards danske og engelske Forskrifter. Ved den maa- nedlige Censur gives enhver af Skolens Disciple en særlig Charakter for Orden med skriftlige Arbejder.

Tegning.

(Nielsen). III Realkl. 3—5 Hefte af Helsted's „Veiledning i Tegnekunstens allerførste Grunde“ samt derefter Conturer efter Gibsornamenter (Helsted's Tegnesystems 2den Afdeling). IV og V Realkl. Conturer efter Gibsornamenter og Legemer (Helsted's Tegnesystems 3die Afdeling), enkelte Disciple have tillige tegnet skyggede Ornamenter og Legemer.

Sang.

(Faaborg). I de fire nederste Klasser er omtrent Halvdelen af Timerne anvendt til Gjennemgang af den almindelige Musiklære. Alle Klasserne have indøvet ialt 49 tre- og firstemmige Sange for blandede Stemmer efter Berggreens Samling af Sange til Skolebrug, 9de og 11te Hefte. V—VII Kl. desuden nogle tre- og firstemmige Mandssange (ialt 22). — 1 Time om Ugen anvendes til Sammensang for alle Klasser.

Gymnastik og Svømning.

(Atterup). Disciplene have været inddelte i Hold, saaledes at VII og VI Kl. have haft 2, de øvrige Klasser 4 Timers ugentlig Undervisning. Foruden de Øvelser, der ere foreskrevne i den af Gymnastikdirektøren udgivne „Lærebog i Gymnastik for Borger- og Almueskoler“, ere Disciplene i de 5 øverste Klasser tillige underviste i Voltigering, og Disciplene i de 2 øverste Klasser endvidere i Hugning.

Skydning.

Øvelser heri ere foretagne med 7de Klassen's Disciple 15 Gange i Aarets Løb og saaledes, at hver

Discipel har gjort 5 Skud hver Gang. Resultatet vil sees af følgende Liste:

Antal Disciple.	Afstand i Alen.	Antal			Points	
		Skud.	Points.	Træffere.	Total-sun.	Middel-tal.
12	100	120	170	101	271	2,26
12	150	60	59	36	95	1,58
12	170	650	537	341	878	1,35
Summa		830	766	478	1244	1,50

Der er saaledes gjort ialt 830 Skud, hvoraf 38 i støttet Anslag og 792 i frit Anslag. Med Remington-riffel har hver Discipel gjort 10 Skud.

Ved Præmieskydningen, som afholdtes den 31te Mai d. A., erholdt Disciplene L. Schmidt, J. Schou og T. Schou henholdsvis 1ste, 2den og 3die Præmie med 15, 14 og 13 Points.

V. Videnskabelige Samlinger.

I. Skolebibliotheket.

Siden Afslutningen af den i forrige Aars Program meddelte Fortegnelse er Skolens Bogsamling bleven forøget med følgende Skrifter, af hvilke de med † betegnede ere sendte fra Ministeriet.

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. Udg. af d. kgl. nord. Oldskriftselskab. 1871. 2.—4. H.; 1872. 1. H. Kbh.
 † Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kgl. Bibliothek. Udg. af C. Bruun. 2. B. 1. H. Kbh. 1871.

- † Aarsberetninger fra d. kgl. Geheimearkiv. 4. B. 5. H., 5. B. 1. H. Kbh. 1870—71.
- Aasen, J., Norsk Ordbog. 2.—4. H. Christiania 1871—72.
- Arentzen, K. A. E., Baggesen og Oehlenschläger. II. Kbh. 1871.
- Aristophanes, Die Acharner. Griech. u. Deutsch mit Anm. v. W. Ribbeck. Leipz. 1864.
- Arriani Anabasis, erklært v. Abicht. 1. H. Leipz. 1871.
- Barfod, Fr. Birkedal-, Malte Konrad Bruun. Kbh. 1871.
- Berg, C., En lille Forskole til Græsk. Kbh. 1872.
- Bidrag, Statistiske, til Vendelbo Stifts Historie i det 16. og 17. Aarh. 1. H. Udg. af D. H. Wulff. Aalborg 1872.
- Bille, C. St. A., Tyve Aars Journalistik. 1. H. Kbh. 1872.
- Bohr, H. G., Forberedende Lærebog i Verdenshistorien. 1. Afsnit. Kbh. 1871.
- Brehm, A. E., Pattedyrenes Liv. Udg. af P. Mariager. 1.—4. Lev. Kbh. 1872.
- Bruun, Chr., Curt Sivertsen Adelaer. Kbh. 1871.
— Niels Juul og Hollænderne. Kbh. 1871.
- Cantù, Cesare, Verdenshistorie, frit bearbejdet ved E. Holm og P. Weilbach. 6.—12. H. Kbh. 1871—72.
- † Christensen, Rich., Sophisterne. En kulturhistorisk Undersøgelse. Kbh. 1871. (Disp.)
- Christiani, F., Væggekort over Danmark. Aalborg.
- Collin, Edgar, Af Jonas Collins Papirer. Bidrag til det kgl. Theaters og dets Kunstneres Historie. Kbh. 1871.
- Corpus inscriptionum Latinarum. Vol. IV. Berolini 1871.
- Cröger, C., Geschichte Liv-, Ehst- und Kurlands. St. Petersburg 1867—70.
- Darwin, Charles, Naturlivets Grundlove. Oversat af J. P. Jacobsen. 1.—6. H. Kbh. 1871—72.
- Dessau, D., Kortfattet Lærebog i Gabelsbergers Stenographi. 2. Udg. Kbh. 1870. (Gave fra Forf.)
- Dolezal, A., Schulwandkarte der Österr.-Ungar. Monarchi. Gotha 1870.
- Eiriksson, Magn., Paulus og Christus eller Pauli Lære om Retfærdiggjørelsen sammenlignet med Christi Lære om Syndsforladelsen. Kbh. 1871.
- Erslev, Ed., Om Geografi och geografisk undervisning. Stockholm 1872. (Gave fra Forf.)
- Fick, Aug., Vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen. 2. Aufl. 2. Abtheil. 2. Hälfte. (Schluss.) Göttingen 1870.
- Figuier, Louis, Dagen efter Døden. Kbh. 1872.

- Flaade og Hær, ikke: Hær og Flaade. Af — j —. Kbh. 1872.
- France, la, et la Prusse devant l'histoire. Le Havre 1871.
- Frølund, L. Ch. Th., Holstebro, en historisk, topografisk og statistisk købstadsbeskrivelse. Aalb. 1871.
- Gellii, A., Noctium Atticarum libri xx, rec. M. Hertz. Vol. 1.—2. Lipsiæ 1871.
- Gulstaw, Uffo, Sværniere. Kbh. 1872.
- Hammerich, M., Smaaskrifter om Kultur og Undervisning. 5. D. Kbh. 1871.
- Hansen, J. A., Vor Forfatnings Historie fra 1848 til 1866. 25.—29. H. Kbh. 1871—72.
- Hjort, P., Udsigt over nyere dansk Literatur. Kbh. 1872.
- Hjort-Lorenzen, H. R., Généalogie des maisons princières regnantes dans l'Europe depuis le congrès de Vienne en 1815. Leipz. 1871.
- Hoffmann, W., Wörterbuch der deutschen Sprache. 1.—6. B. Leipz. 1871.
- Homers Odyssee, IX—XII, med Anmærkninger til Skolebrug, udg. af J. P. Bang. Kbh. 1871. (Gave fra Forl.)
- Høyens, N. L., Skrifter. Udg. af J. L. Ussing. 1. B. Kbh. 1871.
- Jahrbücher, Neue, f. Philologie u. Pädagogik. 1871. 5—12. H. Leipz.
- Kern, C., Stykker til at oversætte fra Dansk til Latin. Kbh. 1872.
- Kiepert, H., Wandkarte von Palästina 3. Aufl. Berlin 1866.
- Krebs, F., Individualisme og Socialisme. Kbh. 1872.
- Lange, Ludw., Römische Alterthümer. 1. B. 2. Aufl. Berlin 1863.
- Lehmans, Orla, efterladte Skrifter. Udg. af Hother Hage. 1. D. Kbh. 1872.
- Littré, E., Dictionnaire de la langue française. 1.—27. Livr. Paris 1863—72.
- † Love og Expeditioner vedk. Kirke- og Skolevæsen. Samlede og udg. af W. Skibsted. 3. B. (1863—65.) Kbh. 1871.
- Lovsamlingen. Love og Anordninger for Aaret 1871. Ved T. Algreen-Ussing. 1.—2. Lev. Kbh.
- † Lund, Troels, Om Sokrates's Lære og Personlighed. Kbh. 1871. (Disputats.)
- Lübke, V., Kunsthistorien. Bearb. v. J. Lange. 8—11. Lev. Kbh. 1871—72.
- Maanedsskrift, Nyt dansk, redig. af V. Møller. Aarg. 1871—72. 1.—5. H. Kbh.

- Madsen, V. H. O., *Elementair Arithmetik og Algebra*. Kbh. 1872. (Gave fra Forlæggeren.)
- Madvig, J. N., *Sprogvidenskabelige Strøbemærkninger*. Kbh. 1871. (Universitetsprogram.)
- Mehren, A. F., *Cahirah og Kerafat, historiske Studier under et Ophold i Ægypten 1867—68*. Kbh. 1870. (Universitetsprogram.)
- Mittheilungen, *Geographische*, v. A. Petermann. 17. B. 1871. VI—XII; 18. B. 1872. I—V. *Ergänzungsheft* 29.—32. Berlin.
- Mommsen, Th., *Römische Geschichte*. 1.—3. B. 5. Aufl. Berlin 1868—69.
- Monrad, D. G., *Om den paatænkte Reform i Almue-Skolevæsenet*. Kbh. 1872.
- † Müller, H. C. D., *Om Stat og Kirke*. 1.—5. H. Kbh. 1871.
- Natur, *Aus der. Neue Folge*. 1871. Nr. 14—52; 1872. Nr. 1—10. Leipzig.
- † Oversigt over d. kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbejder. 1870. Nr. 2—3; 1871. Nr. 1. Kbh.
- † Petersen, J., *Om Ligninger, der løses ved Kvadratrod*. Kbh. 1871.
- Philologus, *Zeitschrift f. d. class. Alterthum*. 30. B. 6. H.; 31. B. 1.—4. H.; 32. B. 1. H. Göttingen 1871—72.
- Platon, *Udvalgte Stykker af —*, udg. af S. B. Thrige. Kbh. 1871.
- Plini Secundi *Epistularum libri IX*, ed. H. Keil. Lipsiæ 1870.
- Plutarchi *Scripta moralia*, ed. Dübner. Græce et Latine. Vol. I—II. Parisiis 1841.
- *vitæ*, Græce et Latine, ed. Doehner. Vol. I—II. Parisiis 1846—47.
- Prahl, G. C. C. W., *Vægkart over Skandinavien*. Bergen.
- Ranke, L. v., *Sämmtliche Werke*. 20.—23. B. Leipz. 1871—72.
- Reinhardt, C. E. F., *Orla Lehmann og hans Samtid*. Kbh. 1871.
- Revue des deux mondes*. 15. Okt.—15. Dec. 1870; 1. Juni—15. Dec. 1871; 1. Jan.—15. Mai 1872. Paris.
- Rhode, P., *Samlinger til Laalands og Falsters Historie*. Paany udg. af J. J. F. Friis. 1.—2. B. Kbh. 1859.
- Rovsing, K., *Retskrivnings-Spørgsmaalet i dets Betydning for Literaturen og Folket*. Kbh. 1871.
- Sallusti Crispi, C., *Catilina*, ved O. Fibiger. 2. Udg. Kbh. 1871.
- † Samling af Love og Anordninger m. v. af mere alm. Interesse, udg. efter Indenrigsministeriets Foranstaltning. 1870—74. 2. H. Kbh. 1871.

- Samlinger til jydsk Historie og Topographi. 3. B. 3.—4. H.; 4. B. 1. H. Aalborg 1871—72.
- Sarauw, C., Krigen mellem Frankrig og Tydskland 1870—71. 4.—15. H. Kbh. 1871—72.
- Schmidt, Vald., Assyriens og Ægyptens gamle Historie. 1. D. Kbh. 1872.
- Schouw, J. Fr., Naturskildringer. Ny foreget Ud-gave. Kbh. 1856.
- Scholer, V., Skitser og Breve om det slesvigske Spørgsmaal. Kbh. 1871.
- Shakspeares, W., dramatiske Værker, overs. af E. Lembcke. 22.—24. H. Kbh. 1871—72.
- Sibbern, G., Bevægelsens Betydning for det aandelige Liv. Kbh. 1871.
- Spitz, C., Erster Cursus der Differential- u. Integralrechnung. Leipz. u. Heidelberg 1871.
- Stati, P., Thebais et Achilleis, cum scholiis, rec. O. Müller. Vol. 1. Lipsiæ 1870.
- Statskalender, Kgl. dansk Hof- og, for Aaret 1872. Udg. af J. P. Trap. Redig. af H. C. Erichsen. Kbh.
- Stemann, C. L. E., Den danske Retshistorie indtil Christian V's Lov. 4. H. Kbh. 1871.
- Stenersen, L. B., Fidias. Kbh. 1872.
- Storm, Joh., De romanske Sprog og Folk. Kristiania 1871.
- Sturlassön, Snorre, Sturla Thordsson o. Fl., Norges Konge-Sagaer, overs. af P. A. Munch. Udg. og fortsat af O. Rygh. 2. B. 6. H. Christiania 1871.
- Sydow, E. v., Wand-Atlas. Europa, Australien, Deutschland. Gotha 1871.
- † Tabelværk, Statistisk. 3. Række. 17. B. Kbh. 1871.
- Thrige, S. B., Anmærkninger til udvalgte Stykker af Platon. Kbh. 1871.
- Tillæg til Lærebog i Geografien. Kbh. 1872. (Gave fra Forlæggeren.)
- † Tidsskrift, Historisk. 4. Række. II B. 2. H. Kbh. 1871.
- for Ide og Virkelighed. 1871. 6.—12. H.; 1872, 1.—4. H. Kbh. 1871—72.
- for Matematik. 3. Række. 1. Aarg. 4.—6. H.; 2. Aarg. 1.—5. H. Kbh. 1871—72.
- for Philologi og Pædagogik. 9. Aarg. 2.—4. H.; 10. Aarg. 1.—2. H. Kbh. 1871—72.
- for Physik og Chemi. 10. Aarg. 6.—12. H.; 11. Aarg. 1.—4. H. Kbh. 1871—72.

- Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben. 4. Række. 3. B. 3.—6. H.; 4. B. 1.—2. H. Kbh. 1871—72.
- Trap, J. P., Statistisk - topographisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark. 2. Udg. 3.—7. H. Kbh. 1871—72.
- Ussing, J. L., Niels Laurits Høyens Levned. 1. Halvdel. Kbh. 1872.
- Vitruvius, De architectura, ed. C. Lorentzen. Vol. 1. pars I. Gotha 1857.
- † Warming, J. E. B., Er Koppen hos Vortemælken (*Euphorbia* L.) en Blomst eller en Blomsterstand? Kbh. 1871. (Doktor-disputats.)
- Weilbach, Ph., Eckersberg Levned og Værker. Kbh. 1872.
- Wergeland, H., Udvalgte Skrifter. Udg. af H. Lassen. 2. Udg. Kbh. 1871.

Desuden har Bibliotheket gennem Ministeriet modtaget Programmer fra de danske, norske og svenske lærde Skoler og højere Realskoler for 1871, Anmeldelser af Forelæsninger og Øvelser ved Kjøbenhavns Universitet i Foraars- og Efteraars - Halvaaret 1871, Fortegnelse over de Studerende, som i 1871 have tilendebragt Afgangsexamen ved de lærde Skoler eller Adgangsexamen ved Universitetet, Liste over de Studerende, som i 1871 have taget den filosofiske Examen.

2. Discipelbibliotheket

har i dette Aar havt følgende Tilvæxt:

- Aftenlæsning, et underholdende Maanedsskrift. 3. B. 2.—6. H.; 4 B. 1. H. Kbh. 1871—72.
- Almquist, C., Frie Phantasier, overs. Kbh. 1840.
- Andersen, C., Genrebilleder. Kbh. 1871.
- Archiv, Historisk. 1871. Juni—Decbr.; 1872. Jan.—April. Kbh.
- Asbjørnsen, Norske Folkeeventyr. Kbh. 1871.
- Bade, C., Skalpjægeren, overs. fra Engelsk. Kbh. 1852.
- Bergsø, V., I Sabinerbjergene. Kbh. 1871.
- Campbell, W., Den gamle Skovhytte. Kbh. 1851.
- Carléns, E. Flygare, Samlade Romaner. 3. Årg. 8.—10. H.; 4. Årg. 1.—2. H. Stockholm 1871—72.
- Ewald, H. F., Den skotske Kvinde paa Thjele. 1.—2. D. Kbh. 1871.

- Folkelæsning. Fortællinger af fremmede Forfattere. Kbh. 1871.
- Listov, Oehlenschlägers Barndom og Ungdom. Kbh. 1871.
 - Hauch, C., Søstrene paa Kinnekullen. Kbh. 1871.
 - Smaastykker. Kbh. 1871—72.
- Handelshus, Et, af Forf. til „Dobbeltgjængereu“. Kbh. 1871—72.
- Heiberg, P. A., Rigsdalersedlens Hændelser og Skuespil. Kbh. 1833—36.
- Janson, K., Han og Hun. Kbh. 1871.
- Knorring, Fru S., Standsparalleler, overs. Kbh. 1839.
- Sødskendebernene, overs. Kbh. 1852.
- Lande, Fra alle, Maanedsskrift. 1871. Juni—Decbr.; 1872. Jan.—April. Kbh.
- Marryat, Kapitain, Japhet, der søger efter sin Fader, overs. af L. Moltke. Kbh. 1853.
- Joseph Rushbrook eller Krybskytten, overs. af L. Moltke. Kbh. 1842.
- Rosenkilde, A., Anders Tikjøb. Kbh. 1871.
- Scharling, V., Johannes Hus. Kbh. 1872.
- Scott, W., Bruden fra Lamnermoor, overs. af L. Moltke. Kbh. 1871.
- Pigen ved Soen, overs. af A. Munch. Kbh. 1871.
- Shakespeare, W., Dramatiske Værker, overs. af Foersom. Kbh. 1825—50.
- Stilling, H. C., Smaa Historier om store Kunstnere. Kbh. 1872.
- Spielhagen, F., Hammer og Amholt, overs. Kbh. 1871.
- X., Dr., Fra min første Praxis. Kbh. 1871.

Udtog af Discipelbibliothekets Regnskab.

	Indtægt.	
Deltagernes Bidrag	57 R ^{sk} 90 β	
	Udgift.	
Underballance fra forrige Aar	5 R ^{sk} 32 β	
Indkjøbte Bøger og deres Indbinding	59 — 16 -	
Fortegnelse over Bibliothekets Bøger	4 — „ -	
	68 R ^{sk} 48 β	
Sammenholdes hermed Indtægten	57 — 90 -	
fremkommer som Merudgift	10 R ^{sk} 54 β	

VI. Skolebeneficier og Legater.

Skolens almindelige Beneficier have i indeværende Skoleaar med Ministeriets Approbation været saaledes fordelte:

I. Fri Undervisning og højeste Stipendium = 50 *Rd* (Alt at oplægge): L. O. Faber.

II. Fri Undervisning og mellemste Stipendium = 35 *Rd* (Alt at oplægge): 1. J. F. Schjøtt. 2. J. A. Nielsen.

III. Fri Undervisning og laveste Stipendium = 20 *Rd* (Alt at oplægge): O. Sparre.

IV. Fri Undervisning: 1. N. P. Schouenborg. 2. J. H. C. Bast. 3. B. Nathansen. 4. C. M. M. Ussing. 5. C. J. A. Nielsen. 6. J. P. Sørensen. 7. L. Momme.

V. Undervisning for nedsat Betaling og mellemste Stipendium = 35 *Rd* (25 *Rd* at udbetale, 10 *Rd* at oplægge): F. B. Petersen.

VI. Undervisning for nedsat Betaling og laveste Stipendium = 20 *Rd* (Alt at udbetale): 1. Th. Schou. 2. V. Dybdal. 3. N. F. S. Loft. 4. A. H. Faber. 5. A. C. T. Erichsen. 6. O. J. Wang. 7. V. F. B. Eggertsen.

VII. Mellemste Stipendium = 35 *Rd* (Alt at udbetale): 1. J. Schou. 2. H. Nielsen. 3. J. J. T. G. Lebech. 4. A. E. Mazanti. 5. C. J. M. Hansen. 6. J. J. Laurberg. 7. M. C. G. Pagel. 8. F. C. Frederiksen.

VIII. Laveste Stipendium = 20 *Rd* (Alt at oplægge): E. S. V. Klingemann.

IX. Fri Undervisning som extraordinaire Gratister: 1. L. F. Schmidt (tillige højeste Stipendium = 50 R \mathcal{M} , Alt at oplægge). 2. C. C. Müller (tillige mellemste Stipendium = 35 R \mathcal{M} , Alt at oplægge). 3. P. D. J. Müller (tillige laveste Stipendium = 20 R \mathcal{M} , Alt at oplægge). 4. A. M. R. Schmidt. 5. K. S. Bøggild.

Det Davidsenske Legat, 2 Portioner paa 10 R \mathcal{M} hver, tillagdes Disciplene C. C. Müller og J. F. Schjøtt.

Af det Flensborgske Legat tilkjendtes, overensstemmende med Fundatsen, efter fuldendt Aarsprøve 1871 efternævnte 14 Disciple Flidsbelønninger (bestaaende i smukt indbundne Bøger): 1. L. F. Schmidt. 2. L. O. Faber. 3. G. P. B. Wittrup. 4. H. P. H. Hansen. 5. J. F. Schjøtt. 6. H. J. Bang. 7. V. Dybdal. 8. E. S. V. Klingemann. 9. N. F. S. Loft. 10. A. H. Faber. 11. L. Momme. 12. O. J. Wang. 13. F. C. Frederiksen. 14. V. F. B. Eggertsen.

Understøttelse af Stipendieoverskudsfonden bevilgedes 5 af Skolens forhenværende Disciple, nemlig: Stud. mag. H. Johansen og stud. med. G. Jespersen hver 80 R \mathcal{M} , Stud. med. J. C. Thorborg, Stud. R. C. Ekerøth og Stud. theol. A. Riber hver 60 R \mathcal{M} .

VII. Udtog af Skolens Regnskaber

for Finantsaaret fra 1ste April 1871 til 31te Marts 1872.

A. Den egentlige Skolekasse.

	Indtægt.		RM	β	
1. Renter af Skolens Kapitalformue	113			”	
2. Tiendeindtægter	2,347			15	
3. Horsens Kirkers Bidrag	100			”	
4. Skolekontingenter	3,780			”	
5. Stipendieoverskudsfondens Tilskud	1,500			”	
6. Af Svanes Legat	850			”	
7. Ved Revisionsantegnelser Berigtigelse	”			16	
8. Tilskud fra den almindelige Skolefond	6,900			”	
	Summa Indtægt	15,590		31	
	Udgift.		RM	β	
1. Lærernes Lønninger	12,401			32	
2. Honorar for Inspektion	150			”	
3. Pedellens Løn	134			”	
4. Vederlag til Lærere for Tab af Andel i Skolepengene	85			”	
5. Timeundervisning	1,304			60	
6. Tilskud til Bibliothek og videnskabelige Apparater	347			5	
7. Bygningsudgifter:					
a. aarlige Vedligeholdelsesarbejder	151	30			
b. Hovedreparationer	153	90			
		305		24	
8. Lejeudgift for Badelokale	20			”	
9. Inventariets Vedligeholdelse	152			92	
10. Brændselsforødenheder	216			12	
11. Belysningsforødenheder	59			34	
12. Skatter og Afgifter	148			64 $\frac{1}{2}$	
13. Regnskabsføringen	300			”	
14. Forskjellige løbende Udgifter:					
a. Skoleopvartning (foruden Pedellens faste Løn)	20	”			
b. Rengjøring	149	24			
c. Porto, Protokoller, Skrivematerialier og Afskrivning	91	4			
	Lateris	260	28	15,624	35 $\frac{1}{2}$

	ℳ	β	ℳ	β
Transport	260	28	15,624	35½
d. Programmer og Skolehøjtidelig- heder	143	44		
e. Andre Udgifter	11	58		
			415	34
15. Disciples Indøvelse i Skydevaabens Brug			63	92
			Summa Udgift	16,103 65½
			Sammenholdes hermed Indtægten	15,590 31
viser sig en Underballance for Finantsaaret af men, da den kontante Beholdning fra forrige Finants- aar beløb			513	34½
			608	83½
var der den 31te Marts 1872 en Beholdning af den egentlige Skolekasses Indtægter tilstede stor . .			95	49
foruden et Overskud fra de i Læreres Løn indeholdte Beløb til Dækning af Overlevelsesrentepremier m. v. stort			1	14
			Tilsammen	96 63

B. Legaterne til Skolens Bibliothek.

	Indtægt.	ℳ	β
1. Renter		3	"
2. Jordleje		63	48
3. Teilmanns Legat		20	"
4. Skolekassens Tilskud		347	5
	Summa Indtægt	433	53
	Udgift.	ℳ	β
1. Indkjøbte Bøger og disses Indbinding		427	61
2. De naturhistoriske og physiske Samlinger		3	44
3. Godtgjørelse for bortlejet Jord, der er afgiven til Jernbanen		2	44
	Summa Udgift, der er lig Indtægten	433	53

C. Flensborgs Legat.

	Indtægt.	ℳ	β
1. Renter		2	64
2. Jordleje		65	32
	Summa Indtægt	68	"

	Udgift.	Rd	β
1. Indkjøbte Bøger og disses Indbinding.		60	87
2. Godtgjørelse for bortlejet Jord, der er afgiven til Jernbanen		2	16
	Summa Udgift	63	7
	Sammenholdes hermed Indtægten	68	"
fremkommer som Overskud for Finantsaaret og, da Legatets kontante Beholdning fra forrige Fi- nantsaar beløb		4	89
		1	57½
udgjorde Kassebeholdningen den 31te Marts 1872		6	50½

D. Stipendiefonden.

	Indtægt.	Rd	β
Renter af Fondens Kapitalformue (for Prioritetsobliga- tionernes Vedkommende tildels for 3 Terminer)		659	67½
	Udgift.		
Overført i Stipendie-Overskudsfonden.		659	67½

E. Stipendieoverskudsfonden.

	Indtægt.	Rd	β
1. Renter af Fondens Kapitalformue (for Prioritets- obligationernes Vedkommende tildels for 3 Ter- miner		2,265	51
2. Tiendeindtægter		661	18
3. Indtægter af Legater		445	"
4. Afgiften fra Hansted Hospital.		308	32
5. Overført fra Stipendiefonden		659	67½
	Summa Indtægt	4,339	72½
	Udgift.		
1. Afgivet til Skolekassen		1,500	"
2. do. til 2 Enker i Horsens.		40	"
3. Udbetalte Stipendier.		370	"
4. do. Oplagspenge		135	"
5. Understøttelser til 5 Studerende		340	"
6. Davidsens Legat til 2 Disciple		20	"
	Lateris	2,405	"

	<i>RM</i>	<i>ß</i>
Transport	2,405	"
7. Skatter af Tiende	3	74
8. Regnskabsførerens Procenter	86	46
Summa Udgift	2,495	24
Sammenholdes hermed Indtægten	4,339	72½
fremkommer Overskud for Finantsaaret	1,844	48½
Fondens kontante Beholdning fra forrige Finantsaar beløb	1,348	13
og en Restance af Svanes Legat fra samme Aar er indkommen med	7	"
Af disse	3,199	61½
er i Finantsaaret udlaant mod Prioritets- obligationer ialt	2,350	"
og Renten af Fondens Sparekasse-Tilgode- havende for Finantsaarets 2de Termi- ner er oplagt til Kapitalen med.	25	67
	2,375	67
følgelig var Kassebeholdningen den 31te Marts 1872	823	90½

I Henhold til Ministeriets Bestemmelse i Cirkulaire af 9de August 1871 meddeles her de nyoptagne Disciples Fødselsaar og Fødselsdag:

1. N. G. Lind, f. den 18de Marts 1855.
2. M. Andersen, f. den 8de Mai 1856.
3. C. C. Krarup, f. den 7de April 1860.
4. J. E. v. Essen, f. den 26de Januar 1861.
5. J. J. E. Helms, f. den 25de November 1860.
6. C. A. H. Schaarup, f. den 15de August 1861.
7. R. V. Heide, f. den 20de Februar 1862.

8. C. V. Fischer, f. den 13de Marts 1862.
9. J. Z. Cohn, f. den 5te Mai 1862.
10. J. M. Kjær, f. den 7de Mai 1862.
11. H. Dessau, f. den 8de Juli 1862.
12. K. S. Bøggild, f. den 23de Juni 1863.
13. F. H. Ankjær, f. den 28de Oktober 1862.
14. H. C. N. Gjørtz, f. den 2den Oktober 1858.
15. E. J. Holst, f. den 2den Marts 1861.

VIII. Meddelelser fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til de lærde Skoler.

I. Anordning angaaende Undervisningen i de lærde Skoler af 5te August 1871.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, gjøre vitterligt: Til Gjennemførelse af Lov af 1ste April 1871*) om Undervisningen i de lærde Skoler i Danmark byde og befale Vi herved:

§ 1.

Forinden Nogen kan optages som Discipel i en lærd Skoles 1ste (nederste) Klasse, har han at underkaste sig en Prøve, ved hvilken der fordres:

1) i Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter, dels en skriftlig, med antagelig Sikkerhed

*) Loven findes i Programmet for 1871.

i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven, Gjengivelse af et to Gange foreløst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift;

2) i Tydsk: det Vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tydsk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider;

3) i Fransk: det Vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog;

4) i Geographi: en Oversigt over hele Geographien efter en kortere Lærebog;

5) i Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog samt Danmarks Historie noget udførligere;

6) i Religion: Bibelhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus;

7) i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog;

8) i Regning: Færdighed i praktisk Regning saavidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Opgaver som dem, der pleie at henføres under Regula de Tri.

§ 2.

I Skolens 1ste til 4de Klasse meddeles Undervisningen saaledes:

1. I Modersmaalet gives Undervisningen som hidtil.

2. Undervisningen i de levende Sprog gives alene i Tydsk og Fransk gennem samtlige 4 Klasser.

3. I Latin fremmes Undervisningen igjennem alle 4 Klasser saaledes, at der i 4de Klasse kan læses et Pensum, der i Omfang idetmindste svarer til 1 Bog af Livius eller 2 Boger af Cæsars Gallerkrig, 50 Kapitler af Ciceros Taler og 1 Bog af Virgils Æneide eller 800 Vers af Ovids Metamorphoser. Grammatiken indøves tillige ved mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk paa Latin.

4. I Græsk begynder Undervisningen i 3die Klasse og fremmes saaledes, at der i 4de Klasse kan læses et Pensum, der i Omfang idetmindste svarer til 1 Bog af Xenophons Anabasis og 1 Bog af Homer.

5. I Religion, hvor Undervisningen ophører ved Udgangen af 3die Klasse, gennemgaaes Bibelhistorien efter en udførligere Lærebog, den kristelige Tros- og Sædelære efter en mindre.

6. Historien, saavel Verdenshistorien kortere behandlet som

særlig Nordens Historie, maa være gjennemgaaet indtil Udgangen af 4de Klasse.

7. Geographien afsluttes ved Udgangen af 4de Klasse, hvor det hele Pensum repeteres.

8. Mathematik og Regning.

Undervisningen i Arithmetik begynder i 1ste Klasse og fortsættes igjennem alle fire Klasser saaledes, at der meddeles:

Læren om Addition og Subtraktion, Multiplikation og Division, Potensopløftning og Roduddragning med de derunder forekommende Udviklinger af positive og negative, hele og brudne, rationale og irrationale, reelle og imaginære Størrelser; Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber; Decimalbrøker, Proportioner og Progressioner; Logarithmer med deres praktiske Anvendelser, hvorunder sammensat Rentesregning; Ligninger af første og anden Grad, de første saavel med een som med flere Ubekjendte.

Undervisningen i Geometri skal i første Klasse indledes med en paa Betragtning af materielle Former støttet Abstraktion af de første geometriske Begreber, saaledes at Disciplen derved tillige føres til saadan klar Opfattelse af Legemers, Fladers og Liniers Inddeling efter deres Frembringelsesmaade og Beskaffenhed, som uden geometriske Beviser ad Anskuelsens Vei ved Iagttagelse af og Forsøg med legemlige Former kan opnaas. Derefter meddeles et plangeometrisk Kursus af det i Skolerne hidtil sædvanlige Omfang.

Undervisningen i Regning slutter sig til den matematiske Undervisning med saadanne Opgaver, som kunne tydeliggjøre Matematikens Anvendelse i det praktiske Liv, derunder ogsaa Beregningen af Arealer og Voluminer, de første støttede til Plangeometriens Læresætninger, de sidste uden matematiske Beviser.

9. I Naturlære gives en Oversigt over de physiske Kræfter og Virksomheder med en kortfattet Fremstilling af den uorganiske Kemi.

10. Naturhistorie læres i samme Omfang som hidtil og afsluttes ved Udgangen af 4de Klasse, hvor det hele Pensum repeteres.

11. Tegning. Frihaandstegning øves i 1ste og 2den Klasse som Indledning til geometrisk Tegning i 3die og 4de Klasse.

12. I Skrivning undervises kun i 1ste og 2den Klasse.

§ 3.

Aars- eller Hovedexamen ved Udgangen af Skolens 4de Klasse anstilles saaledes:

1. I Modersmaalet er Prøven alene skriftlig og bestaar i en Stilopgave, der væsentlig gaar ud paa Fremstilling af et bekjendt Stof.

2. I Tydsk prøves i to ikke læste Steder, et prosaisk og et lettere poetisk, og i det Nødvendige af Grammatiken.

3. I Fransk prøves dels i et opgivet, i Skolen læst Pensum af mindst 100 Oktavsider, dels i et ikke læst prosaisk Stykke og i det Nødvendige af Grammatiken.

4. I Latin anstilles Prøven dels mundtlig i det i det sidste Aar læste Pensum, dels skriftlig ved en let Stil, der holder sig indenfor de væsentlige syntaktiske Regler og det almindeligste Ordforraad og udarbejdes uden Benyttelse af Ordbog.

5. I Græsk og 6. i Historie prøves alene i det i det sidste Aar Læste.

7. I Geographi prøves i det hele læste Pensum.

8. I Mathematik er Prøven dels skriftlig, dels mundtlig. Der forelægges skriftlige Opgaver i praktisk Regning og Arithmetik og lignende Opgaver angaaende en simpel geometrisk Konstruktion eller en geometrisk Sætning, som falder ind under lette Anvendelser af, hvad der er læst. Mundtlig prøves ligeledes i Geometri og Arithmetik.

9. I Naturlære og 10. Naturhistorie prøves i det hele læste Pensum.

§ 4.

I Skolens 5te og 6te Klasse meddeles Undervisningen saaledes:

a. Fællesfag.

1. Undervisningen i Modersmaalet fortsættes, som den hidtil er given i 7de Klasse. Oldnordisk indtræder i 5te Klasse og fortsættes i 6te. I samme Klasse meddeles en Anvisning til at læse og forstaa Svensk.

2. I Fransk fortsættes Læsningen af Forfattere, derimellem ogsaa Digtere, og den skriftlige Indøvelse af Grammatikens vigtigste Regler.

3. I Tydsk fortsættes Læsningen med vanskeligere Forfattere.

4. I Engelsk begynder Undervisningen i 5te Klasse og fortsættes i 6te.

5. Historie. Det hele Kursus gjenoptages og afsluttes, Verdshistorien (særlig Perioden efter 1789) i noget større Omfang.

b. Særlige Fag for den sproglig-historiske Afdeling.

1. Latin. Undervisningen fortsættes saaledes, at der ved Udgangen af 6te Klasse er læst og opgivet et Pensum, der, uden at deri medregnes, hvad der er læst før Indtrædelsen i 5te Klasse, idetmindste svarer til (af prosaiske Forfattere) 70 Kapitler af Ciceros filosofiske eller retoriske Skrifter, 50 Kapitler af hans Taler, 1 Bog af Livius og 1 Bog af Tacitus, (af Digterne) 2 Bøger af

Virgils Æneide, Horats's Breve med ars poetisa samt 1 lægere og 1 kortere Bog af hans Oder. Der forudsættes som kursorisk læst i det Ringeste saameget, som svarer til 3 Bøger af Livius, dog af forskjellige Stilarter.

2. Græsk. Undervisningen fortsættes saaledes, at der ved Udgangen af 6te Klasse er læst og opgives et Pensum, der idetmindste svarer til (af prosaiske Forfattere) 200 Kapitler af Herodot, 1 Bog af Xenophons Erindringer, Platons Apologi og Demosthenes's olynthiske Taler, (af Digterne) 6—8 Bøger af Homer, der tilsammen mindst maa udgjøre 3500 Vers.

3. Naturlære. Undervisningen meddeles paa experimentalt Grundlag; tillige læres Astronomi med en kort mathematisk Indledning.

c. Særlige Fag for den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling.

1. Mathematik. Undervisningen heri skal omfatte:

a) Arithmetik og Algebra, saaledes at det hele Kursus gives i videre Omfang, hvorved medtages Læren om Permutationer og Kombinationer, Kjødebrøk, Binomialformlen med positiv hel Exponent, den uendelige Kvotientrække, ubestemte Ligninger af 1ste Grad, Determinanter, forsaavidt de lette Løsningen af Ligninger med flere Ubekjendte; b) Stereometri med synthetisk Udvikling af Keglesnittenes Hovedegenskaber; c) Plantrigonometri; d) analytisk Geometri, anvendt paa ret Linie og Cirkel og til Undersøgelse af de vigtigste Egenskaber ved Parabel, Ellipse og Hyperbel; e) Projektionslære, rette Liniers Fremstilling ved deres Projektioner, Planers ved deres Spor, med Anvendelsen paa Fremstillingen af simple Former i Rummet ved deres Projektioner paa en vandret og en lodret Plan samt af deres Udfoldninger i en Plan.

2. Naturlære. Undervisningen fortsættes og omfatter saavel kemisk og mekanisk Physik som Optik, mathematisk behandlede og ledsagede af Forsøg, samt Astronomi paa mathematisk Grundlag og Meteorologi.

3. I Naturhistorie tilbydes foreløbig kun Undervisning i Mineralogi i 5te Klasse som frit Fag og uden at være Gjenstand for nogen Afgangsexamen.

§ 5.

Afgangsexamen anstilles saaledes:

a. Fællesfag.

1. I Modersmaalet forelægges, ligesom hidtil, to Opgaver til skriftlig Bearbejdelse, en frit valgt, en anden hentet fra Omraadet af det i Skolen meddelte Kundskabsstof. I Oldnordisk aflægges

alene mundtlig Prøve i et læst Pensum, der maa udgjøre mindst 100 Sider med Redegjørelse for de i Stykket forekommende Sprogformer.

2. I Fransk anstilles en mundtlig Prøve ved Oversættelse af to Steder af ikke læst Prosa.

3. Tydsk eller Engelsk. Proven, der alene er mundtlig, bestaar i Tydsk i Oversættelse af to vanskeligere Stykker, et prosaisk og et poetisk, og i Engelsk i Oversættelse af et Stykke læst Prosa der maa udgjøre mindst 150 Sider, samt af et Sted i en ikke læst lettere prosaisk Forfatter.

4. I Historie forblive Fordringerne de samme som hidtil.

b. Særlige Fag for den sproglig-historiske Afdeling.

1. I Latin er Proven dels skriftlig ved en Oversættelse fra Latin til Dansk, dels mundtlig saavel i det i de to sidste Skoleaar Læste som ved en Oversættelse af ikke læst lettere Prosa. De, som ere forberedte ved Privatundervisning, maa tillige opgive et Pensum, som svarer til Minimum af det indtil Udgangen af 4de Klasse Læste, jfr. § 2, Nr. 3.

2. I Græsk omfatter Proven det i de to sidste Skoleaar Læste og for dem, som ere forberedte ved Privatundervisning, tillige et Pensum, som svarer til Minimum af det indtil Udgangen af 4de Klasse Læste, jfr. § 2, Nr. 4.

3. I Fransk anstilles foruden den mundtlige tillige en skriftlig Prøve ved en uden Benyttelse af Ordbog udarbejdet let Stil, der kun skal være anlagt paa at prøve Sikkerheden i Formerne og i de syntaktiske Hovedregler.

4. I Naturlære omfatter Proven det i de to sidste Aar Læste.

c. Særlige Fag for den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling.

1. I Mathematik anstilles Proven dels skriftlig, dels mundtlig.

I Arithmetik og Algebra gives en Beregningsopgave, som væsentlig skal prøve Examinandens Færdighed i Udførelsen af Beregninger, vedkommende saavel Arithmetik som de geometriske Discipliner, og en Opgave, der især gaar ud paa Anvendelsen af de theoretiske Sætninger.

I Geometri gives dels en Opgave i Projektionstegning, dels en Opgave i Anvendelsen af Stereometrien eller Trigonometrien.

Mundtlig prøves saavel i Arithmetik som Geometri, i hvilket sidste Fag et Spørgsmaal altid skal angaa analytisk Geometri.

2. I Naturlære er Proven blot mundtlig og omfatter alt det Læste.

§ 6.

Afgangsexamen afholdes i Tiden fra den 15de Juni til den 15de Juli i de Dage, som, hvad den skriftlige Del angaar, for alle Skoler under Et og, hvad den mundtlige Del angaar, for hver Skole især fastsættes hvert Aar af Kirke- og Undervisningsministeriet. De skriftlige Opgaver tilstilles Skolerne af Ministeriet, der lader sig dem foreslaa af Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler eller af en for Afgangsexamen og Tilsynet med de lærde Skoler overhovedet særlig dannet Komite af fag- og undervisningskyndige Mænd. Ved den mundtlige Prøve i ethvert Fag er der ved de offentlige lærde Skoler foruden Examinator tilstede som Censorer en anden af Skolens Lærere og en af Ministeriet dertil hvert Aar beskikket undervisningskyndig Mand, der kan være en Lærer ved en anden lærd Skole, og ved de lærde Privatskoler foruden Examinator to af Ministeriet dertil hvert Aar beskikkede undervisningskyndige Mænd, hvilke i samme Aar skulle udføre Forretningen ved samtlige Privatskoler.

De Samme, som deltagte i Censuren ved den mundtlige Prøve i et Fag, bedømme den tilsvarende skriftlige Prøve. Ligeledes bedømmes de skriftlige Udarbejdelser i Modersmaalet af tre Censorer, af hvilke den ene er Læreren i Dansk i Skolens øverste Klasse.

Om de Karakterer, hvormed de aflagte Prøver blive at betegne, og om Sammenregningen af disse til at bestemme hele Provøns Udfald bemyndiges Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til at give de nærmere Bestemmelser.

§ 7.

Ingen Discipel maa optages i 6te Klasse uden at have gennemgaaet samme Skoles 5te Klasse. Under særlige Omstændigheder kan Ministeriet bevilge en Undtagelse fra denne Bestemmelse.

Fra 5te Klasse opflyttes efter Skolens Skjøn til 6te Klasse. Disciple, der have gennemgaaet 6te Klasse, have Ret til at indstille sig til Afgangsexamen.

Naar en Discipel ønsker at gaa over fra den sproglig-historiske Afdeling til den mathematisk-naturvidenskabelige eller omvendt, maa han for Skolen godtgjøre, at han er i Besiddelse af de Kundskaber og Færdigheder, som i det givne Øjeblik anses for nødvendige, for at han kan deltagte i Undervisningen i den nye Retnings særlige Fag.

Naar en Discipel fra en anden offentlig lærd Skole ønsker at optages i 5te Klasse, skal han fra den Skole, han forlader, medbringe Vidnesbyrd om at være moden til Optagelse i 5te Klasse.

Naar en Discipel, der ikke umiddelbart gaar over fra en offentlig lærd Skole, ønsker at indtræde i en saadan Skoles 5te Klasse, maa han foruden at godtgjøre, at han har bestaaet i de Fag, som for hans Retning ere afsluttede, tillige underkaste sig en Prøve i de andre Fag.

Afgangsexamen i den nye Skikkelse holdes 1ste Gang ved Udgangen af Skoleaaret 1874—75. Hovedexamen i 4de Klasse med den denne ved Loven af 1ste April 1871 § 5 tillagte Retsvirkning afholdes 1ste Gang ved Udgangen af Skoleaaret 1872—73.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til at give de nærmere Bestemmelser om Undervisningen i Sang og Gymnastik ligesom til at bevilge de Lempelser, som Overgangen fra den tidligere Skoleplan til den nye gjør nødvendige.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

2. Bekjendtgjørelse om Ferier ved de lærde Skoler af 9de August 1871.

Paa derom af Ministeriet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 5te d. M. aller-naadigst at bifalde:

1) at Skoleaaret fremtidig begynder den 15de August, og at den aarlige Sommerferie gaar fra den 15de Juli til den 14de August, begge inklusive, dog at i de Aar, hvor den 15de August falder paa en Løverdage, Ferien og som Følge deraf ogsaa Examen begynder enten en Dag tidligere eller sildigere, saaledes at det nye Skoleaar begynder enten en Fredag eller en Mandag;

2) at Skolernes Rektorer bemyndiges til i Tiden mellem Skoleaarets Begyndelse og Julen at give to Søgndage i Forbindelse med en Søndag fri, dog at, hvor der er en Markedsdag, Skytte-laugsdag eller anden lokal Fridag, denne da benyttes som den ene af de to Søgndage, og at Frieftermiddagene i Tiden fra Paasken til Sommerferien da bortfalde;

3) at Skolernes Rektorer bemyndiges til at udvide Pintseferien til en hel Uge, imod at Juleferien indskrænkes med et tilsvarende Antal Dage.

Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning for alle Vedkommende.

3. Bekjendtgjørelse om Karaktergivningen m. v. ved de lærde Skoler af 9de August 1871.

Efter den Ministeriet ved § 6 i den kongelige Anordning af 5te d. M. angaaende Undervisningen i de lærde Skoler dertil givne Bemyndigelse fastsættes herved de nærmere Regler for Karaktergivningen saaledes:

Ved Afgangsexamen gives følgende Specialkarakterer:

a) i Fællesfagene:

For hver af de to Opgaver i Modersmaalet og for hvert af de følgende Fag: Oldnordisk, Fransk, Engelsk eller Tydsk og Historie gives 1 Karakter hvis Værdi fordobles i Fransk og Historie.

b) i de særlige Fag for den sproglig-historiske Afdeling:

For den skriftlige Oversættelse i Latin, den mundtlige Prøve i det Læste i Latin og den mundtlige Oversættelse af et ikke læst Stykke i Latin, for Græsk og for Naturlære gives i hver Prøve 1 Karakter, hvis Værdi fordobles i Græsk.

c) i de særlige Fag for den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling:

For skriftlig Arithmetik, mundtlig Arithmetik, skriftlig Geometri, mundtlig Geometri, mekanisk Fysik med Optik og kemisk Fysik med Astronomi og Meteorologi gives 1 Karakter for hver Prøve.

Altsaa ialt 14 Karakterer.

Ved Hovedexamen i 4de Klasse gives følgende Karakterer:

For Dank, skriftlig, Tydsk, Fransk, Latin, skriftlig og mundtlig, Historie, Geographi, Naturhistorie, Arithmetik, skriftlig og mundtlig, Geometri, skriftlig og mundtlig, og Græsk eller Naturlære gives for hvert Fag 1 Karakter, der fordobles i Latin.

Altsaa ialt 14 Karakterer.

Specialkaraktererne ere: ug, mg, g, tg, mdlg og slet, der betragtes som staaende lige langt fra hinanden, svarende til Talværdien: 6, 5, 4, 3, 2, 1. Til disse Karakterer kan der føies + eller ÷, der forhøier eller nedsætter Karakteren med $\frac{1}{3}$: altsaa $ug \div = 5\frac{2}{3}$, $mg + = 5\frac{1}{3}$, $mg \div = 4\frac{2}{3}$, $g + = 4\frac{1}{3}$ osv.; dog maa der ikke gives nogen Karakter over ug eller under slet.

Naar der ved Sammenlægningen af de enkelte Censurers Karakterer fremkommer andre Brøker end Trediedele, reduceres de til den nærmest liggende Trediedel, saaledes at, hvad der er $\frac{1}{6}$ eller derover, gjøres til $\frac{1}{3}$ og, hvad der er under $\frac{1}{6}$, bortkastes.

Ved Hovedkarakterens Uddragning af Specialkaraktererne benyttes en anden Skala, hvori ug har Værdien 8, mg 7, g 5, tg 1, mdlg $\div 7$ og slet $\div 23$ og, naar Mellemkaraktererne medtages, ug \div regnes = $7\frac{2}{3}$, mg + = $7\frac{1}{3}$, mg \div = $6\frac{1}{3}$, g + = $5\frac{2}{3}$, g \div = $3\frac{2}{3}$, tg + = $2\frac{1}{3}$, tg \div = $\div 1\frac{2}{3}$, mdlg + = $\div 4\frac{1}{3}$ mdlg \div = $\div 12\frac{1}{3}$ og slet + = $\div 17\frac{2}{3}$.

Ved Afgangsexamen udregnes Hovedkarakteren af samtlige 14 Specialkarakterer, saaledes at der

til 1ste Karakter med Udmærkelse kræves 105 Points.

til 1ste Karakter 84 —

til 2den Karakter 63 —

til 3die Karakter 42 —

hvorved $\frac{1}{2}$ eller derover regnes for 1 og Brøker under $\frac{1}{2}$ bortkastes.

I Examensvidnesbyrdet indføres samtlige Specialkarakterer med deres nøiagtige Talværdi og til Slutning Hovedkarakteren som Resultat af den samlede Talværdi.

For at bestaa ved 4de Klasses Hovedexamen med den i Lov af 1ste April d. A. § 5 givne Retsvirkning kræves mindst 33 Points som samlet Talværdi af alle 11 Karakterer. I 5te Klasse kan ingen Discipel opflyttes, naar han ikke mindst har opnaaet 15 Points for de Fag, der afsluttes enten for den sproglig-historiske eller den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling.

Hvor ved 4de Klasses Hovedexamen Karaktererne for mundtlig og skriftlig Prøve skulle sammenlægges, gjælde disse ligemeget.

Ved Prøven til Afgangsexamen i mekanisk Fysik og Optik, hvor disse to Discipliner give 1 Karakter, gjælde Karaktererne respektive 2 mod 1. Ved Prøven i kemisk Fysik med Meteorologi og Astronomi bidrage de to første Discipliner med $\frac{2}{3}$ og Astronomien med $\frac{1}{3}$ til Karakteren. I begge Tilfælde foregaar Reduktionen til Trediedele først efter Sammenlægningen af de enkelte Karakterer, som bidrage til hele Karakteren, saaledes at f. Ex. Censorernes Karakterer for mekanisk Fysik fordoblede lægges sammen med deres Karakterer for Optik og dividerede med 9 give Karakteren i Faget, reduceret efter ovenstaaende Regel om fulde Trediedele.

Det er Censorerne og den examinerende Lærer aldeles uforment at bestemme Fagkarakteren ved fri Diskussion og fælles Skjøn, saa at den formelige Votering med Tal, Sammenlægning og Division kun benyttes, hvor Resultatet ikke kan vindes ad hin Vej.

Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning for alle Vedkommende.

4. Cirkulære til Rektorerne ved de lærde Skoler af 9de August 1871.

Under Henvisning til den under 5te d. M. udgaaede kongelige Anordning, indeholdende nærmere Bestemmelser angaaende Undervisningen i de lærde Skoler, skal Ministeriet til Forstaaelse og Anvendelse af de deri givne Forskrifter og til Fuldstændiggjørelse af disse med Hensyn til forskjellige Enkeltheder ikke undlade at meddele følgende Bemærkninger og Regler, som blive at iagttage efter den nye Ordning af Undervisningen.

Ministeriet maa fremhæve Vigtigheden af, at Optagelsesproven holdes med Omhu, og at, hvad der er bestemt, fordres saaledes tilegnet, at Skolen virkelig kan bygge derpaa som Kundskab, Færdighed og vundet Øvelse og som en Forberedelse, der strax gjør det lettere for Skolen at sammenarbejde Disciplene og føre dem frem i Forening, da det i modsat Fald er at befrygte, at de fire første Klasser ville faa for meget at gjøre.

Som Lærebøger, der i Omfang omtrent svare til, hvad der i Anordningen er ment, naar der i Almindelighed hentydes til kortere eller kortfattede Lærebøger, skal Ministeriet nævne: i Geographi: Thriges eller Rimestads mindre Bøger eller Erslevs Bog Nr. 3, i Historie Kofods, i Bibelhistorie Balslevs, i Naturhistorie Lützens eller Feddersens mindste Lærebog.

Skolernes Rektorer ville selv erkjende Nødvendigheden af at bruge den dem ved Lovens § 3 givne Bemyndigelse til at dispensere fra Aldersbestemmelserne om Disciplenes Optagelse i Skolen med Varsomhed, og bliver det fremtidig at iagttage, at der i de aarlige Programmer indføres de nyoptagne Disciples Fødselsaar og Fødselsdag.

Skjendt vistnok Skolen under almindelige Forhold helst bør indtage et negativt Standpunkt i Retskrivningsspørgsmaalet, saaledes at den ikke optager Noget, førend Sprogbrugen med Sikkerhed har tilegnet sig det, maa det dog erkjendes, at den Gjøring, hvori Retskrivningsspørgsmaalet for Tiden befinder sig, indeholder en stærk Opfordring til at gjøre nogle positive Skridt for at opnaa en større Sikkerhed og Ensartethed. Ministeriet erkjender imidlertid, at der her maa gaas frem med Varsomhed, og skal derfor indskrænke sig til den Udtalelse, at det maa anses ønskeligt, om Skolerne efterhaanden bestræbe sig for i det Væsentlige at slutte sig til den fra et Antal Mænd (H. N. Clausen med Flere) under 21de Juli 1870 fremkomne Udtalelse om, hvad der efter de senest om dette Anliggende i Stokholm førte Forhandlinger synes strax at kunne optages som Regel. Men i ethvert Fald bør ingen Skole

fjerne sig længere fra den overleverede og i det Hele i de offentlige Aktstykker fulgte Form. Det maa da antages, at de nye Disciple, der melde sig til Optagelse i Skolerne, efterhaanden ville være underviste i det Væsentlige efter de samme Regler.

Skolernes Rektorer bemyndiges til at fritage de konfirmerede Disciple i 3die Klasse for Deltagelse i Religionsundervisningen.

Med Hensyn til Undervisningen i Mathematik i de 4 nederste Klasser vil det erindres, at, forat det, der læres, skal have nogen virkelig Betydning, maa det være fuldstændig opfattet og tilegnet saaledes, at det kan bruges. Der maa derfor lægges en ikke ringe Vægt paa den praktiske Regning, saaledes at det matematiske Grundlag for denne er forstaaet, og at der er erhvervet Sikkerhed i Udførelsen, hvortil ogsaa hører Øvelse i paa passende Sted at bruge de for saa 'mange Regninger fordelagtige Logarithmer. Ved Prøven, navnlig ved de skriftlige Opgaver, maa der ikke gaas ud over det Standpunkt, som hidtil har været fastholdt ved Realafgangsexamen af højere Grad.

Naar der under Arithmetik som en Forøgelse af Stoffet er tilføjet: Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber, maa Ministeriet udtrykkeligen tilføje, at der herved væsentlig sigtes til Sætningerne om Tals Delelighed (omtrent hvad der derom indeholdes i Schiødtes Tillæg til den elementære Algebra).

Ved den indledende Undervisning i Geometri kunne passende Stens Hovedformer i Rummet eller C. F. C. Møllers Grundtræk af Læren om Rumstørrelser lægges til Grund.

Ministeriet maa anse det særdeles ønskeligt, at den fælles Undervisning i Tegning i de to nederste Klasser, saa vidt ske kan, lægges i Matematiklærerens Haand og sættes saaledes i Forbindelse med den matematiske (geometriske) Undervisning, at Frihaandstegning over Øjet og Haanden paa simple Former og støtter den geometriske Anskuelse. I 2den Klasse maa der navnlig lægges an paa, at Disciplene erhverve Færdighed i Brugen af Instrumenterne (Passer og Lineal), saaledes at derved den egentlige geometriske Tegning kan være forberedt, der i 3die og 4de Klasse indtræder for den ene Række Disciple, og som skal vejlede til geometriske Konstruktioner, ved hvilke Renlighed og Nethed i Udførelsen maa paases.

I Naturlære er Undervisningen i de 4 nederste Klasser tilsigtet anlagt efter et Maal, der medfører en vis Afslutning uden at forudsætte en matematisk Indsigt eller i det Hele en Modenhed, som endnu ikke er tilstede, ligesom der ogsaa er taget Hen-

syn til at undgaa en ligefrem Gjentagelse i 5te Klasse. Det fysiske Kursus maa omfatte:

Legemernes almindelige Egenskaber, Rumopfyldning, Sammenhængskraft og Delelighed. Legemernes Tilstandsformer og Modifikationer deraf. — Tyngden. Vægt. Vægtfylde. Alle Legemer ere lige tunge. Tyngden er en almindelig Tiltrækning. Tyngdepunktet. Vædskers Tryk i alle Retninger. Luftens Tryk. Barometret. Luftpumpen og Forsøg dermed. Luftens Vægtfylde. Luftballonen. — Sammenhængskraft og Vedhængning. — Magnetiske Grundfænomener. Magnetaalens Retning. Jordens Magnetkraft. — Elektriske Grundfænomener. Elektricitet ved Fordeling. Elektroskoper. Elektriseringsmaskinen. Elektrisk Ledning. Leydnerflasken. Kondensator. Elektrofor. — Bevægelse betragtet som Virksomhed. — Lyden. Dens Hastighed og Tilbagekastning. Toner. — Lyset. Dets Tilbagekastning og Brydning. Farveadspredelse. — Varme. Legemernes Udvidelse. Thermometret. Smeltning. Fordampning. — Virkninger af den elektriske Udladning.

Dertil maa knytte sig en kortfattet Fremstilling af den uorganiske Kemi, saa at det Hele bliver en fyldig propædeutisk Indledning til Naturlæren, omtrent som Johnstrups Lærebog.

I Skrivning bør Undervisningen nok saa meget beregnes paa, at Disciplene faa en fast, som paa, at de faa en snuk Haandskrift, og ved de skriftlige Arbejder bliver det at paase, at Disciplene venne sig hertil. Forat Disciplene kunne opnaa Fasthed og en flydende Skrift, overlader Ministeriet det til Skolen, hvorvidt det findes rigtigt kun at indøve de latinske — ikke de gothiske — Bogstaver.

Med Hensyn til Opgaverne til de skriftlige Prøver ved 4de Klasses Hovedexamen, om hvilke der først bliver Spørgsmaal i 1873, maa Ministeriet forbeholde sig at tage Bestemmelse, om de blive at tilstille Skolerne fra Ministeriet, eller om det kan overlades Skolerne selv at give disse.

Om Undervisningen i 5te og 6te Klasse skal det først i Almindelighed bemærkes, at, naar der paa det Skolerne ved Skrivelse af 12te f. M.*) tilstillede Udkast til en Fag- og Timefordeling

*) I den nævnte Skrivelse yttrede Ministeriet blandt Andet ved at fremsende det omtalte Udkast til en Plan for Fag- og Timefordelingen for de lærde Skolers studerende Disciple — hvilket Udkast var udarbejdet af en Kreds af Mænd, som Ministeriet havde sammenkaldt for at drøfte Spørgsmaalene om Gjennemførelsen af Loven af 1ste April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler —, at det var en Selvfølge, at denne Plan ikke maatte betragtes som en almindelig og ufravigelig Norm i dens Enkeltheder, men at Erfaringen og Forholdene i de en-

paa den naturvidenskabelige-mathematiske Side findes respektive 3 og 2 Timer af de 30 ugentlige Timer uanvendte, da er Tanken dermed, at det overlades til Rektor efter bedste Skjønne og efter Forholdene ved de enkelte Skoler at anvende disse til at styrke Disciplenes sproglige og literære Udvikling og til at supplere noget af det, som Disciplene af den anden Retning opnaa igjennem deres klassiske Studier.

Da der ved Loven af 1ste April d. A. er givet Disciplene i 5te og 6te Klasse Valget mellem Tydsk og Engelsk, er det en Selvfølge, at kun det ugentlige Timetal, som hertil henlægges for det ene af Fagene, bliver at henregne under de 30 ugentlige Timer, som ikke maa overskrides, og at den Discipel, som har valgt det ene af Fagene, ikke kan gjøre Fordring paa at deltage i Undervisningen ogsaa i det andet Fag.

Hvad Undervisningen i Mathematik angaar, vil det bemærkes, at Stereometrien og Trigonometrien ere bortfaldne for

kelte Skoler tværtimod kunde foranledige fuldkomment beretigede Afvigelser fra samme, hvad der i saa Fald saameget mindre kunde være Noget til Hinder for, som de aarlige Fag- og Timefordelinger ligesom hidtil bleve at forelægge Ministeriet til Approbation. — Den omtalte Plan gik iøvrigt ud paa følgende Fordeling, hvorved det bemærkes, at F. S. og M. i samme betegnelse henholdsvis Fællestimerne og de for den sproglig-historiske og for den mathematisk-naturvidenskabelige Afdelings særlige Timer.

	1ste Kl.	2den Kl.	3die Klasse.	4de Klasse.	Sum af Timer.	5te Klasse.	6te Klasse.
			S. F. M.	S. F. M.		S. F. M.	S. F. M.
Dansk	3	2	2 1	2 1	9+2	4	4
Tydsk	2	2	2	2	8	2*	2*
Fransk	3	3	2	2	10	3	3
Latin	6	6	7	8	29	9	8
Græsk			5	5	10	6	6
Religion	2	2	2	2	6		
Historie	2	2	3	3	9	3	4
Geographi	2	2	1	2	7	"	"
Mathematik og Tegning	6	6	4 2	5 2	21+4	10	10
Naturhistorie	2	2	2	2	8		
Naturlære			2	2	4	3	5
Skrivning	2	1	"	"	3	"	"
	30	30	5 25 5	5 25 5		18 12 15	17 13 15

* eller Engelsk.

de Disciple, der følge den sproglig-historiske Retning. Den herved fremkomne Mangel i deres mathematiske Dannelse maa søges nogenlunde udfyldt dels ved den Maade, paa hvilken Geometrien fremtidig indledes, dels ved det Omfang, som man i de 4 nederste Klasser giver Regneøvelserne ved Optagelsen af Liniers, Arealers og Voluminers Beregning, dels endelig ved i Naturlæren, som hidtil i 7de Klasse, at optage det Simpleste af Astronomien. Man vil saaledes kunne komme til en Afslutning, hvorved Muligheden af en Beregning af Liniers Længde i Almindelighed ved Hjælp af andre givne Længder i Forbindelse med Vinkler bliver forstaaet.

Med Hensyn til Fordringerne for dem, der følge den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, i analytisk Geometri, hvilken Disciplin først vil blive paabegyndt om 2 Aar, forbeholder Ministeriet sig en nærmere Udtalelse.

For de Disciple, der følge den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, behandles Naturlæren saaledes, at den paa den ene Side, som væsentlig Del af Grundlaget for en almindelig Dannelse, kan give en virkelig, om end begrændset Indsigt, ikke i Videnskabens, men i Naturens Væsen og paa den anden Side vise sig som en Del af et Hele ved at støtte sig til Mathematiken og igjen støtte den ved Anvendelsen af dens Sætninger paa Naturens Fænomener. Behandlingen maa være mathematisk der, hvor Stoffets Beskaffenhed naturligt kræver en mathematisk Behandling, men dog tillige saaledes, at Experimentet ikke forsømmes, hvor det kan paavise Rigtigheden af de ad mathematisk Vej vundne Resultater, eller hvor det ad Erfaringens Vej fører til at kjende Naturens Love. Fysiken maa støttes til det i det forelobige Kursus alt vundne Udbytte, der bestandig maa vedligeholdes; den bør behandles temmelig omfattende, dog saaledes at man ikke taber sig i videnskabelig Detail, i Kabinetsexperimenter eller i detaillerede Beskrivelser af Instrumenter. Astronomien meddeles efter en mindre Lærebog, men i Lighed med Fysiken paa mathematisk Grundlag. Til dens Brug maa meddeles den sphæriske Trigonometris Grundformer.

For Naturhistoriens Vedkommende er det en Selvfølge, at der kun kan anvises Tid til dette Fag, forsaavidt det kan ske uden Afbræk for de ubetinget foreskrevne Fag og uden Overbebyrdelse af Disciplene. Ministeriet finder det derfor rigtigst, at man foreløbig udsætter det, indtil nogen Erfaring er indvunden, og det saa meget mere, som der ogsaa maa indrømmes Lærerne nogen Tid til at overtænke og forberede et saadant Kursus udover det hidtil satte Maal.

Ved § 7 i den kongelige Anordning af 5. d. M. er det forbeholdt Ministeriet at tage de yderligere Bestemmelser om Sang og Gymnastik. Skjøndt nu Spørgsmaalet navnlig om Gymnastiken af Ministeriet vil blive taget under nærmere Overvejelse, maa man dog foreløbig ønske, at Skolerne selv ville bidrage til en kraftigere Udvikling af Gymnastiken ved dertil at anvende nogen af den ved det egentlige Timetals Indskrænkning indvundne Tid.

5. Bekjendtgjørelse om Forandring i Fordringerne ved Afgangsexamen for Realdisciple og ved almindelig Forberedelsesexamen, begge af højere Grad, af 25de August 1871.

Paa derom af Ministeriet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under Dags Dato allernaadigst at bifalde, som følger: Fordringerne ved Afgangsexamen for Realdisciple og ved den almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet, begge af højere Grad, skulle herefter være de samme, som ved Anordningen af 5te August d. A. § 3, jfr. § 2 og Lov af 1ste April d. A. om Undervisningen i de lærde Skoler § 5, ere fastsatte for Hovedexamen ved Udgangen af 4de Klasse for Disciple, der følge den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, dog med følgende nærmere Bestemmelser:

1. Prøven i Latin bortfalder; derimod prøves der i Engelsk dels i et læst Pensum af mindst 200 Oktavsider, dels i et ikke læst prosaisk Stykke og i det Nødvendige af Grammatiken.
2. Prøven i Tydsk er ikke blot mundtlig, men tillige skriftlig ved en uden Brug af Ordbog udarbejdet let Stil.
3. Prøven i Historie omfatter Alt, hvad der fordres læst i Skolen indtil Udgangen af 4de Klasse.

I den nye Form afholdes ovennævnte Examina første Gang i Sommeren 1873.

Medens den ved Bekjendtgjørelse af 18de September 1855 § 8 for Pharmaceuter befalede Prøve i Latin forøvrigt vedbliver, bortfalder den dog for dem, der have bestaaet Hovedexamen ved Udgangen af 4de Klasse i en lærd Skole og ved samme i mundtlig Latin mindst have opnaaet Karakteren „godt“.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

6. Bekjendtgjørelse om Karaktergivningen ved Afgangsexamen for Realdisciple af 25de August 1871.

Efter den Ministeriet ved allerhøjeste Resolution af 2den September 1855 dertil givne Bemyndigelse vil Ministeriet herved have fastsat, at de i Bekjendtgjørelse af 9de August d. A. truffne Bestemmelser om Karaktergivningen m. v. ved de lærde Skoler ogsaa skulle være gjældende ved Afgangsexamen for Realdisciple og ved almindelig Forberedelsesexamen ved Universitetet, begge af højere Grad.

Ved bemeldte Examinere gives i hvert af følgende Fag: Modersmaalet, skriftlig, Tydsk, mundtlig og skriftlig, Fransk, Engelsk, Naturhistorie, Geographi, Historie, Arithmetik, mundtlig og skriftlig, Geometri, mundtlig og skriftlig, og Naturlære 1 Karakter, hvis Værdi fordobles i Engelsk.

Udfaldet af Prøven betegnes ved „Bestaaet“, hvortil fordres 33 Points. Til „Bestaaet“ kan føjes „med Udmærkelse“, naar der opnaas 53 Points. I Examenensvidnesbyrdet indføres Fagkaraktererne.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

7. Cirkulære til Rektorerne ved samtlige de lærde Skoler af 26de August 1871.

Ved allerhøjeste Resolution af 25de d. M. er der givet Ministeriet Bemyndigelse til at ordne Realundervisningen i de lærde Skoler saaledes, at denne, saavidt som det lader sig forene med dens særlige Karakter, slutter sig til Undervisningen for de studerende Disciple. Ministeriet skal derfor, med Henviisning til de to under Gaars Dato udgaaede Bekjendtgjørelser dels angaaende Forandringer i Fordringerne ved Afgangsexamen for Realdisciple og ved den almindelige Forberedelsesexamen, begge af højere Grad, dels om Karaktergivningen ved bemeldte Examina, herved meddele Følgende til fornøden Iagttagelse:

De i Lov af 1ste April d. A. om Undervisningen i de lærde Skoler §§ 2 og 4 indeholdte Bestemmelser om Nedlæggelsen af de to nederste Klasser og Indskrænkningen af Undervisningen til 30 egentlige Timer finde ogsaa Anvendelse for Realdisciplene.

Den øverste toaarige Realklasse bliver at dele i to etaarige Klasser.

Optagelsesprøven for Realdisciple bliver den samme, som er bestemt for studerende Disciple ved Anordningen af 5te d. M.

I alle Fag, som ere fælles for Realdisciplene og de studerende Disciple, skal — forsaavidt Discipeltallet ikke derfor lægger nogen Hindring i Vejen — Undervisningen ogsaa være fælles.

Af det Skolerne tilstillede Udkast til en Lektionsplan for Realklasserne*), beregnet paa 30 ugentlige Timer, vil det fremgaa, hvorledes man har tænkt sig det Antal Timer, som gives de studerende Disciple i Latin, anvendt til den særlige Undervisning for Realdisciplene.

8. Cirkulære til samtlige Rektorer og Bestyrere af private Latin- og Realskoler af 19. Oktober 1871.

Bestemmelsen i Lov Nr. 22 af 4de Februar d. A. om Indpodning af Kokopper § 2, at den, der forestaar en Skole, offentlig eller privat, skal i Skoleprotokollen have en Rubrik, hvori indføres, om Barnet er indpodet og af hvem m. V., og at Skolekommissionen een Gang aarlig har at gjennemse denne Protokol og bevidne, at dette er sket, og i manglende Fald at gjøre fornøden Anmeldelse for Stedets Politimester, har givet Anledning til en Forespørgsel hos Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet fra Rektor ved en lærd Skole, om en saadan Skole er underkastet nysnævnte Kontrol.

*) Det nævnte Udkast til en Lektionsplan for Realklasserne tilstilledes Skolerne ved den i Kirke- og Undervisningsministeriet Cirkulære af 9de August omtalte Skrivelse af 12te Juli d. A. sammen med Udkastet til en Plan for Fag- og Timefordelingen for de lærde Skolers studerende Disciple, se Ministerialtidendens Nr. 38 A. Side 157, og den i Noten sammesteds fra den nævnte Skrivelse optagne almindelige Udtalelse gjalt ogsaa om det paa-gjældende Udkast, der var udarbejdet af den der omtalte Kreds af Mænd. Ved at fremsende dette Udkast yttrede Ministeriet derhos allerede foreløbig, at Undervisningen for de lærde Skolers særlige Realdisciple formentlig lod sig ordne saaledes, at disse Disciple kunde i de fremtidig tvende første Realklasser (hidtil 3die og 4de Realklasse) følges med Disciplene i henholdsvis 1ste og 2den (hidtil 3die og 4de) studerende Klasser og i de tvende følgende Realklasser (3die og 4de, hidtil 5te Realklasse) med de tilsvarende studerende Klassers Disciple af den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling i samtlige Fag undtagen selvfølgelig i Latin, hvilket Fags Timer for Realdisciplene vilde blive at anvende til Engelsk samt til Tydsk, Historie, geometrisk Tegning og Skrivning. Udkastet, der netop var udarbejdet med denne Tanke for Oje, gik iøvrigt ud paa følgende Fordeling, hvorved bemærkes, at „St.“ og „R.“ i samme betegne særlige Timer henholdsvis for de studerende og for Realdisciplene, og at „F.“ derimod betegner Fællestimer, hvoraf

Efter at Ministeriet i denne Anledning har brevvexlet med Justitsministeriet, skal man til behagelig Efterretning og fornøden Iagttagelse herved tjenstligst meddele, at det ovennævnte Spørgsmaal maa besvares bekræftende.

9. Cirkulære til samtlige Rektorer ved de lærde Skoler og Bestyrere af private Latin- og Realskoler af 26. Oktober 1871.

En af Rektorerne ved de lærde Skoler har begjært Ministeriets Bestemmelse om, hvilke Fordringer der efter Anordning Nr. 124 af 5te August d. A. § 3 Nr. 8 ved den skriftlige Prøve ved 4de Klasses Hovedexamen kunne stilles til Disciplene i Mathematik, forsaavidt der skal forelægges dem en Opgave angaaende en simpel geometrisk Konstruktion eller en geometrisk Sætning, som falder ind under lette Anvendelser af, hvad der er læst.

Efter at Ministeriet herom har brevvexlet med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler, er Spørgsmaalet blevet afgjort derhen, at det herfra vil blive paaset, at der ikke gives andre Konstruktionsopgaver end saadanne, der allerede hidtil ere blevne

dog de med en Stjerne mærkede kun ere tænkte som Fællestimer med de studerende Disciple af den mathematisk-naturvidenskabelige Retning:

	1ste Klasse.			2den Klasse.			3die Klasse.			4de Klasse.		
	St.	F.	R.	St.	F.	R.	St.	F.	R.	St.	F.	R.
Dansk	3			2			3*			3*		
Tydk.	2	1		2	1		2	1		2	1	
Fransk	3			3			2			2		
Engelsk		3			4			3			3	
Latin	6			8			7			8		
Religion	2			2			3					
Historie	2			2			3			2	1	
Geographi	2			2			1			2		
Naturhistorie	2			2			2			2		
Naturlære							2*			2*		
Mathematik med Regning og geom. Tegn.	6			6			6*			7*		
Tegning		2			2			2			2	
Skrivning	2			1	1		1				1	
	6	24	6	8	22	8	8	22	8	8	22	8

ansete for indbefattede i det geometriske Kursus som gaaende ud paa Løsning af deri optagne Problemer uden Spørgsmaal om anden Tegning end den nødvendige simple Oplysning ved Linier med Passer og Lineal. Hertil har Ministeriet dog føjet, at dette ikke udelukker, at der kan blive givet Disciplene af den matematisk-naturvidenskabelige Retning en herfra forskjellig Opgave (en særlig Konstruktions- og Tegneopgave) paa Grundlag af den dem meddelte særlige Undervisning i geometrisk Tegning.

Hvilket Ministeriet ikke har villet undlade at meddele til behagelig videre Underretning.

Aarsprøven og Afgangsprøverne 1872

afholdes i følgende Orden:

I. Skriftlige Prøver:

Lørdagen den 15de Juni.

- 8—12. VII. Dansk Stil I. 4—8. VII. Latinsk Version.
(bunden Opg.)

Mandagen den 17de Juni.

- 8—12. VII. Latinsk Stil. 4—8. VII. Geometri.

Tirsdagen den 18de Juni.

- 8—12. VII. Dansk Stil II. 4—8. VII. Arithmetik.
(fri Opg.)

Fredagen den 28de Juni.

- 8—11½. VI. Dansk Stil. 8—10½. VS. Lat. Version.
VR. Dansk Stil II. II. Regning.
8—10½. IVR. Eng. Stil. I. Dansk Stil.
IIIS. Lat. Stil. 10½—1. IV. } Tydsk Stil.
3—6. VI. Lat. Stil. III. }
3—5½. IVR. Regning. 3—6½. VR. Regning I.
IIIS. Lat. Version. 3—6. VS. Dansk Stil.
II. } Tydsk Version. 3—5½. IVS. Lat. Stil.
I. }

Lørdagen den 29de Juni.

- 8—11½. VRa. Dansk Stil I. 8—10½. VS. Fransk Version.
8—10½. VI. Matematik. II. Dansk Stil.
IVS. Lat. Version. 10½—1. VS. } Matematik.
I. Regning. IV. }
8—10. VRb. Eng. Stil. III. Regning.
3—6½. VR. Regning II. 3—6. IV. } Dansk Stil.
3—6. VI. Lat. Version. III. }
3—5½. VS. Lat. Stil.

II. Mundtlige Prøver:

Lørdagen den 29de Juni.

Syngestuen.

3—6½. VIIA. Naturlære.

Mandagen den 1ste Juli.

Syngestuen.

Sde Læsestue.

9—11.	VIIIB.	} Latin.	9—11½.	VR.	Naturhistorie.
11½—1.	VI.		3—4½.	IIIS.	} Historie.
3—4½.	VS.		5—7.	IIIR.	

6te Læsestue.

9—10½.	IVS.	} Tydsk.
11—12½.	IVR.	
3—5.	II.	Historie.
5—7.	I.	Geographi.

Tirsdagen den 2den Juli.

Syngestuen.

Sde Læsestue.

8—10½.	} VIIA. Latin.	9—10½.	VI.	Religion.
11—1.		11—1.	V.	Fransk.
3—5½.		VR.	Geographi.	3—5.

6te Læsestue.

9—10½.	IIIS.	} Geographi.
11—12½.	IIIR.	
3—6.	IVR.	Mathematik.

Onsdagen den 3die Juli.

Syngestuen.

Sde Læsestue.

9—10½.	VI.	Tydsk.	9—11.	VS.	Historie.
11—1.	IVR.	Historie.	3—4½.	IIIS.	} Naturhistorie.
3—5½.	VR.	Tydsk.	5—6½.	IIIR.	

6te Læsestue.

9—11.	I.	Dansk.
11—12.	VIIA.	Hebraisk.
3—5.	II.	Dansk.
5—6½.	IVS.	Geographi.

Torsdagen den 4de Juli.

Syngestuen.	8de Læsestue.
9—11. VIIB. Græsk.	9—10½. IVS.
11½—1. VI. Naturhistorie.	11—12½. IVR.
3—4½. VS. Græsk.	3—4½. I.
5—6½. IIIS. Latin.	
	6te Læsestue.
	9—11. II. Naturhistorie.
	2—4½. IIIR. Engelsk.

Fredagen den 5te Juli.

Syngestuen.	8de Læsestue.
8—10. } VIIA. Historie.	9—12. IVS. Matematik.
10½—12. }	3—4½. VS. Tydsk.
3—5½. VR. Historie.	
	6te Læsestue.
	9—10½. VI. Fransk.
	11—12. VIIB. Hebraisk.
	3—5. IVR. Naturhistorie.

Løvdagen den 6te Juli.

Syngestuen.	8de Læsestue.
9—10½. VI. Geographi.	9—11. I. Tydsk.
3—5. VRb & IVR. Engelsk.	3—6. VIIB. Matematik.
	6te Læsestue.
	9—10½. IIIS. } Tydsk.
	11—12½. IIIR. }
	3—4½. VS. Geographi.
	4½—5. II. Religion.

Mandagen den 8de Juli.

Syngestuen.	8de Læsestue.
8—10. } VIIA. Græsk.	9—1. VR. Matematik.
10½—12. }	3—4½. VS. Naturhistorie.
3—4½. VI. Græsk.	
5—7. II. Geographi.	
	6te Læsestue.
	9—11. IVS. Historie.
	11—1. IVR. Fransk.
	3—4½. IIIS. } Dansk.
	4½—6. IIIR. }

Tirsdagen den 9de Juli.

	Syngestuen.		8de Læsestue.
9—11½.	VI. } Matematik.	9—11.	VII B. } Historie.
3—5½.	VS. }	11—1.	I. }
		3—5.	IVS. Naturhistorie.

6te Læsestue.

9—10½.	IIIS. }	} Religion.
11—12½.	IIIR. }	
3—5.	II. Fransk.	
5—7.	IVR. Dansk.	

Onsdagen den 10de Juli.

	Syngestuen.		8de Læsestue.
9—11½.	VR. Dansk.	8—10.	} VIIA. Mathemtk.
2—3½.	VI. Historie.	10½—12.	
		2—3½.	IIIS. Fransk.

6te Læsestue.

9—11.	IVS. Fransk.
11—12½.	IVR. Geographi.
2—4.	II. Tydk.

Torsdagen den 11te Juli.

	Syngestuen.		8de Læsestue.
9—11.	VS. Religion.	9—11.	VII B. Naturlære.
	6te Læsestue.		5te Læsestue.
9—10½.	IIIR. Fransk.	9—11.	I. Naturhistorie.

Tirsdagen den 2den Juli, Eftermiddag Kl. 6—7, afholdes Gymnastikprøven.

Løverdagen den 6te Juli, Eftermiddag Kl. 6—7, afholdes Sangprøven.

Fredagen den 12te Juli om Formiddagen Kl. 9 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple.

Løverdagen den 13de Juli om Formiddagen Kl. 9 bekjendtgjøres Prøvernes Udfald, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Torsdagen den 15de August begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Translokationen indbydes herved Disciplenes Forældre og Foresatte samt Enhver, som interesserer sig for Skolens Virksomhed.

Horsens lærde Skole, den 23de Juni 1872.

O. Fibiger.